

IRODALMI-KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

VII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

2017. JÚNIUS

350 Ft

Számvetés VI. Iskoláskorba léptünk!

Kovács F. István, klubunk egyik profi alkotója, így ír a témafelvetésre:

„A mi kis országunkban minden gyermek életében meghatározó a hatodik életév, hiszen ez egyben a hivatalos iskolakezdés ideje. Aztán jöhetnek a szorgos tanulók – írás-, olvasástanulás, a közösségekbe történő beilleszkedés hosszú esztendői. Mindez persze nem jelenti azt, hogy az apró emberpalánták csak ekkor kezdik tanulni az életet, gyűjteni a tapasztalatokat, a megélt sikerek – és persze sikertelenségek – alapján.

Ha visszatekintünk a mi elmúlt hat évünkre, mindenképpen célszerű számba venni, mire lehetünk büszkéek.

Az első talán a közös nevező, melyet sokszínű személyiségű tagjaink kivétel nélkül megtaláltak: alkotó viszonyulás és alázat az irodalmi értékekhez. Talán ennek köszönhető, hogy a hat év során bőséggel születtek kiemelkedőnek mondható értékek. Olyanok, melyeket nem a mi belső értékrendünk emelt piedesztálra, hanem tekintélyes irodalomtudósok, országos terjesztéssel foglalkozó kiadók méltattak értő véleményükkel, közreműködésükkel.

Hasonlóan fontos érték, a tagjaink körébe tartozó alkotók tehetségének gyarapítása. „Gyakorlat teszi a mestert.” Ehhez a gyakorlathoz pedig tág teret biztosít az a közösségi munka, mely havi klubnapjaink bemutatkozó felolvasásai, a különböző pályázatok által megtettesített kihívások jelenítenek meg.

Ugyancsak fontos eredménynek tekinthetjük, hogy az oly sokszor elparentált első országos pályázat csupán a kezdete volt annak a folyamatnak, melynek eredményeként az Érdi IRKA valóban országos hírnévre tett szert...”

Szabó Ilona Valéria (a legfrissebb profi írónk, akinek saját kiadója van) pedig így ír:

„Mitől sikeres egy közösségi együttlét? Mitől telik kellemesen az idő egy nagyobb társaságban? Mi vajon a receptje?

Vegyél egy jó csapatot, amelynek mindegyik tagja hozzájárul valamivel az együtt töltött idő sikerességéhez. Többnyire az is elég, hogy a személyiségéből ad valamit, ami értékes, és elősegíti a jó légkör megteremtését.

De! Minden közösségnek vannak „húzóemberei”, akik az átlagnál többet tesznek a többiekért, akik tüzzel, hévvel, kitartással és lelkesedéssel szerveznek programokat. Ha kell, fűszerezik az önmagában is színvonalas művészeti rendezvényeket tánc, zene, irodalmi kvízek, stb. hozzáadásával. Nem feledkeznek el az éppen aktuális névnapokról és születésnapokról sem. Van, aki a meglepetések nagy mestere. Váratlanul kerülnek az asztalra születésnapi torták tűzijátékkal, bukkannak fel énekesek

és zenészek az ünnepeltek, házigazdákat vagy vendégeket köszönteni... Mi is köszönjük...”

Végül álljon itt a klubvezető leltára:

Több eredményre is büszkéek lehetünk: nagyon valószínű, hogy részrehajlás nélkül, objektíven értékelünk, hiszen a tagok rangos pályázatokat nyernek idegenben, országos elismeréseket hoznak haza.

Folyamatosan gyarapodunk újabb és újabb kincsekkel: igaz, Szigeti Eszter és Varga Zoltán művészete régi kincsünk, mára pedig nemcsak azért népszerűek, mert minden fellépésük felejthetetlen élmény és lúdbörző, hanem állandó meglepetést is tartogat a tagok mezenésített verseivel, a képzőművészek egyéni életére jellemző dalválogatással.

Műsoraink, kiadványaink mennyiségi és minőségi gazdagsága, színvonala, az új Poly-Art füzetek, a Poly-Art Képes Krónika bevezetése, a kivetítések immár szokásos prezentációi, a Parkvárosi Közösségi Ház adta lehetőségek – mind kitágítják az IRKA és a KÉK világát.

Talán az a legszebb, ahogy autodidaktává nőik ki magukat a tehetségek, olvasnak, kutatnak, sose elégedettek önmagukkal.

Elkezdünk egy költészettani alapismereteket tartalmazó órasorozatot: ismétlésnek, régi tudásanyag felfrissítésének.

Az első kirándulásunk (Fecskepalota, Gánt) életre szóló élményt jelentett mindannyiunknak.

Újabb tulajdonságokat fedeztünk fel egymásban, mélyebb barátságok szövődtek, szorosabbra fonódtak a testvéri szálak az irodalmárok és a képzőművészek között.

Elkerülhetetlen a taglétszám megemlézése. Egyrészt boldogság, hogy folyamatosan bővül, sajnos el is veszítünk embereket – örökre. Nehéz beletörődni a biológiai törvényekbe, hogy nincs olyan lapszám, amelyben ne lenne Búcsúunk rovat.

Bár van diákoldalunk, friss, üde hangon író gyerekcsoportunk (akik olyan tehetségesek már most, hogy beleremeg a szerkesztő lelke), a tagság többségében az idősebb korosztályhoz tartozik. Az is igaz, hogy az ő tapasztalatuk, bölcsességük, tudásuk, tehetségük révén ilyen színvonalas minden kiadványunk, minden megmozdulásunk.

Ilyen csapatom van: csak egyet kell sóhajtanom, és teljesül, akár Bíró András sírjának ápolásáról van szó, akár szereplésről (ének, vers), akár ajándékozásról, akár valamelyik idősebb tagot kell azonnal a helyszínre szállítani – rögtön kapok festményt, kerámiát, ami éppen kell...

Van még ilyen gazdag ember / varázsló / királyi helyzetben lévő vezető a világon?

Na, ugye!

Így aztán: én köszönöm.

Daróci Lajosné
klubvezető

LUKÁCS MÁRIA

BOLDOGSÁG

A várandósság a legszebb –
 ott összefutnak a buborékok,
 ígéretes jövő – benne simítatlan szálak,
 szüzi erő – várjuk, hogy megszülessen
 két szikra erejéből, ki majd felnő,
 és éretté válik a holnapokban,
 mint a piros alma.
 Ajándék lesz egyszer,
 hogy szétossa gerezdjét,
 csókjaival halmozza el kedvesét.
 Kiválasztott lesz, mint a mezőn
 nyíló összes virág, illatfelhőjükbe
 kapaszkodom, csillogó lesz szembogaram.
 Én, kiválasztott, színeit a földnek
 szívemben hordozom, a Nap ad erőt,
 de a lakat zárja egyszer kattán,
 és minden megfoghatatlan...
 érzés marad – beleborzongtam.

MOLNÁRNÉ BODA MÁRIA

FELISMERNI ARCODAT

Felismerni arcodat, ha gyötör a veszteség,
 Meghallani hangodat szívünknek rejtekén,
 Meglátni a reményt, ha minden elveszett,
 Folytatni az utat, ha lábunk megremeget.

*Emmauszi úton, ha hitem elhagyott,
 Segíts felismernem arcodat, Jézusom!*

Meghallani hangodat millió hang között,
 Lelket átölelni, melybe fájdalom költözött,
 Ha nem látnám fényedet emberek szívében,
 Segíts, hogy felismerjelek a kenyértörésben!

*Emmauszi úton, ha lelkem társtalan,
 Enyhíts magányomon, légy velem, jó Uram!*

Felállni, ha elesnék, ha rút bűnöm mélybe ránt.
 Hazatalálni újra, hol szerető Atya vár.
 Meglátni a szépet, s elfogadni a szenvedést,
 Veled menni az úton, feledve a kételkedést.

*Emmauszi úton, ha velem vagy, Jézusom,
 Folytatom lépteim, s az örömhírt továbbadom.*

Trombitásné Gombos Mária: Veszprémi tájkép

VARGA IMRE LAJOS

MAJD HOLNAP SZERETJÜK EGYMÁST

*Akkor leszel az enyém,
 amikor akarom...
 (Andre Stil)*

Egy utolsó sugárral elbúcsúzunk a Nap,
 végigsimítja képed a falon,
 kigyúl az arcod úgy, mint régen.
 Majd odébb kúszik lassan a sugár,
 megáll egy füstölgő cigarettavégen,
 mintha gondolkozna: élet vagy halál,
 és mintha lelke volna,
 úgy rezdül együtt lelkünk,
 amint kihuny...
 Halk kis zajokkal átszótt a csönd.
 A ceruzám fut a papíron,
 majd megáll,
 a neved írnám, de nincs hozzá erőm.
 Vágyam uralja gondolatom.
 Csak Rád gondolok.
 S hiába üzöm képed,
 Tested illata megrészegített,
 S fellázadok
 A kéjek vágya ellen:
 Ha ma elérlek,
 Holnap feledni fogok!

TORMÁSSY ERZSÉBET

ÉPÍTKEZÉS

Testem házát építettem,
 Éjjel-nappal szépítettem,
 Hogy itt hagyom – elfeledtem.

Lelki lakom sajnos nem lett,
 Időm reá sosem tellett,
 Minden napom másra kellett.

Éltem lejár, el kell mennem,
 S érzem, rosszul építkeztem,
 Hol lakik majd árva lelkem,
 Hogyha szegényt kileheltem?

KÓSA MÁRTA**FÜTTY**

Feszülő rügy
csendet hasító fütty
fény csillan
kedvetlen hajnalom oda
hová lettél
te
édes
hová
te
utolsó
mostoha
gyomromban keserű érzés
megmarkol a régi kísértés
magamat gyűröm
ócska kis papírdarab
kidobhatnám
s
akkor
semmi sem marad
tegnapom sava mar
kopottas éjszaka
vaspor magányt zabáló fájdalom
ezer
őrült
kobold
részezen
viháncol
vállamon
és
most ez a fütty
tűnődöm
már új tavasz jele
kikandikálok szokott vackomból
megnézem
mit is kezdjek vele.

Trombitásné Gombos Mária: Fátyol-vízesés

DYLAN D. TIDES**DEZERTŐR**

Egyen-tollal,
egyen-ívre
karcoljam az
egyen-betűt?
Egyen-rímmel,
egyen-szívbe
töltögessek
egyen-nedűt?
Egyen-csókkal
egyen-lelket
festegessek
egyen-szájra?
Egyen-felhőn
egyen-napot
ébresszek az
egyen-tájra?

Egyen-leckét
egyen-diák
tökéletes
egyen-mája,
nekem nem kell
Egyen-költők
Egyen-író-
iskolája!

BŐHM ANDRÁS**KAKUKKGOND**

Tücskök szólnak, süt a hold,
s virágzik a bodza,
most álmodja a kakukk,
kincsét hova lopja.

Az ökörszem túl kicsi,
a csóka meg túl nagy,
nem lennének jó szülők
a kis kakukkoknak.

Poszáta meg a fészket
oly gonddal eldugta,
hiába járt utána,
fellelni nem tudta.

Ám az idő sürgeti
tojásokat rakni.
E tavaszi hajtásban
meg kell bolondulni.

NAGY-RAKITA MELINDA**HIÁNYZOL**

Mint az a félig elszáradt levél a japánbirsen
Ami mindjárt földet ér
Olyan vagyok nélküled
Hiányoznak belőlem a csöndek
A meghitt ébredések
A világmegváltó tévedések
Csak vagyok
Magamban
Mint az a csodás furcsa jégcsap az ereszen
Amely vízzé válik reggelre
Olyan vagyok nélküled
Hiányoznak a fájó ölelések
Az álomba merülések
Az elhallgatott kérdések
Csak vagyok
Magamban
Enciklopédia vagyok címszavakba szedve
Bennem van minden
Mégis üres vagyok nélküled
Kicsúsztak a legfőbb szavak
Törlődött a nyár és a tavasz
Csak vagyok
Magamban
Mert hiányzol

TARNÓCZINÉ BARABÁS IRÉN

NYÁRELŐ

Napsütötte fű
 illata kavargó a szélben,
 pitypangpelyhek
 szállnak álmosan,
 levetkőzve ruhájukat
 éretten, ledéren.
 Hullámzó vadvirág-sokadalom
 hajlik megadón,
 felette zümmögő,
 surranó bogarak rajától
 életre kel
 a levegő.
 Szorgos méhek
 dolgos csapatokban
 szállnak az akácok körül
 színes körforgásban.
 A látóhatárig sárga minden,
 tükrözi a fénylő napot,
 felette festői, fehér
 felhőpamacsok
 élednek a langyos májusi ég
 búzakék tengerében.
 A sárga mező szélén,
 mint egy frissen szövött
 takaró mintája,
 piros mezei pipacsok
 ezrei kereteznek
 repcetáblákat.
 A szellő felkapja
 aranyló illatát,
 beteríti vele
 a ballagó öreg
 szekér porát.
 Árvalányhaj hajladozik,
 hullámzó, szelíd tengerré simítja
 a szél laza fuvallata.
 A faluban lángol a napfény
 a cseréptetőn,
 a házhoz toldott
 kicsiny legelőn
 cikáznak a fecskék.
 A Nap delelőn.
 Pompás a színek kavalkádja:
 élvezhetjük még egy hónapot,
 s a nyomába lépdelő nyár
 észrevétlenül
 átveszi a stafétabotot.

Trombitás József: Falitükrök

†MÁJER JÓZSEF

NYÁRI ALKONYAT

Egy felhőske pottyant az égre,
 mint szűkszavú tollamból papírra a tinta,
 Budafok felett a lenyugvó Nap
 a félhomály arcát vörösre sírta.

Szellő bújt be kintről az ablakon,
 végigsimította izzadt arcomat,
 piros lepellel fedte be tested
 a lángoló nyári alkonyat.

Lehunytad szemed. Kialudtak fényei,
 mint hajnalkor a hamvadó pásztortüzek,
 arcomba omló hajad elrejtette szánkat,
 mint kikötött csónakot a tóparti fűzek.

A téren már elült a zaj,
 a sápadt lámpák is kigyúltak,
 nem látta más az ölelkezésünket,
 csak a szellő és a nyári alkonyat.

RENDIK ZSUZSA

LEGALÁBB

Ahol rikít a mór pirulása,
 Ott játsszák a nagy színdarabot.
 Ahol üszökből nyert feketeséggel
 Festik meg arcukat a színjátékhoz.

Aztán üszök még. A másik. A nagyobb.
 Az emberiség lábát korhasztja.
 Példátlan ez a félelem. Az ajtó.
 – Ezen bemenni, tudod, nem éppen az élet.

S a szebbik hajnal. Gyermekeink hordozzák.
 (Jegyzet: szüleinknek is voltak valaha gyermekei...)
 Legalább remélj. A fák januártól új életre kelnek.

Legalább a fák.

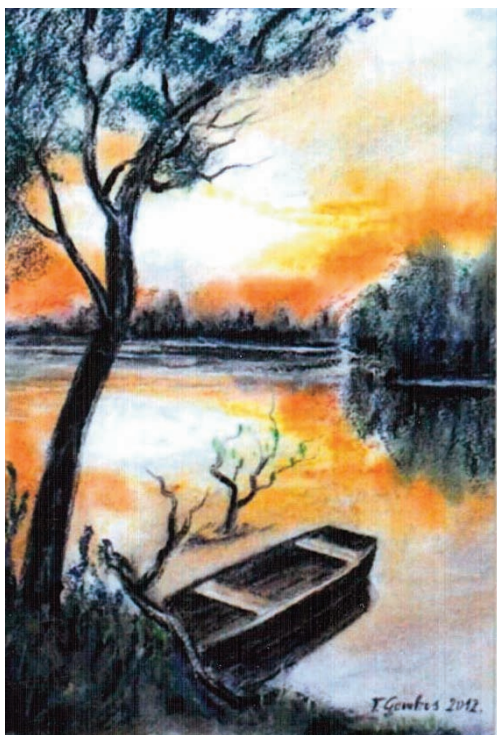

VVVL [^ N []

K [] R [] N ^' K

Testem a hegy, vulkán.
Kilenc úton folyik ajkamból a láva,
Melyből lángoló oroszlánok gyúlnak,
Kik felmutatják sorra KORONÁIKat a világnak...

Nemes fejre jutalom először a NYUGALOM.
Aranyból van díszként rajt a kiváltságos hatalom.
Második ékesség a békesség adta REND.
Minden dicső, győztes klán ettől örvend.
A harmadik korona a becsületnek rokona,
Mert TISZTELETtől szépül a bátraknak homloka.
Negyedik erény az elmének tetején egy edény,
Hol a gondolat MÉLTÓSÁGban gazdag, s nem szegény.
Ötödik drága kincse uralkodójának az ERŐ.
Tudata formáz vas akaratot, s diadalt nyer ő.
Hatodjára emelkedik fénybe a SZERETET.
Hidegben az oroszánján megóvja a meletet.
Kap-e a rubintos EGÉSZSÉG figyelmet, eleget?
S kér-e szívélyes csodálaton kívül még egyebet?
A nyolcadik koronát leejtik, ettől máris nevetnek,
A VIDÁMSÁG előtt hajbókolnak, míg lent keresnek.
Utolsó az ÖSSZETARTÁS, maga köré gyűjti a többi,
Így kilenc korona köt össze boldogságot, égit s földit...

Trombitásné Gombos Mária: Alkonyi fények

PERGEL ANTAL

Öreg tölgy

Tükröm titkait
mindenkivel megosztom.
Tóra tekintek.

KREISCHER KORNÉLIA

HA EGYSZER MÉG

Hiába várlak, a lelkem oly zaklatott
Minden fontosabb neked, mint én vagyok.
Balgán hittem, nélkülem ott Nap sem ragyog,
s nem fénylenek fel este a csillagok.

Lesz e még nekünk egyszer közös utunk?
Sétálunk-e együtt holdfényben valaha?
Valamikor valahol még találkozunk?
Vagy ez kapcsolatunk virtuális maradna?

Ha egyszer még találkozunk, hiszem,
egymás könnyében áznak fáradt arcaink.
Elmaradt csókokkal szárítjuk fel, igen,
s a „Besame mucho” dallama andalít.

Ha valaha még találkozunk újra,
idő cserzette bőrünk ifjává olvad,
arcunkat felfénylő pír koszorúzza,
és sírva sűgjük: kedves, végre itt vagy.

Ha valaha egyszer még találkozunk!
Hunyt pillákkal régi csókot álmodunk.
Tapadva állunk ölelés-bilincsből,
S tárt karjaink közt egymásba olvadunk.

Áll köröttünk a megtalált idő.
Csak el ne engedj! Sírva nevetünk.
Ez az utolsó álom-találkozás
negyven hagyott év után még jár nekünk.

Bénultan állunk. Zord az ég felettünk.
Beborítanak súlyos ön-terheink.
Álltunk már így, haltunk utána együtt.
Hasonlóan történik majd megint?

†**JÁKI FERENC**

MARIONETT?

Hányadízigen függök az ősök
összefonódott génrendszerének soraitól?
Mennyi belőlem az, ami tőlem,
csupán csak tőlem függ, ha cselekszem, gondolkodom?
Egyáltalán: van felelősségem,
személyiségem, egyéniségem, akaratom?
Nem azt teszem csak rabszolga módra,
amit tennem kell süketen, némán, szinte vakon?
Vagy nevetséges marionettként
kezem s lábam madzagra kötve mozgathatom?
Képes vagyok-e szembefordulni
magammal s mással, ha jónak látom és akarom?
Olyan jó lenne hinni az ember
önerejében, szabadságában, hinni nagyon!
Boldogan nézni végig a végén:
küzdemeimen, életem művén s önmagamon!

KISSNÉ MATKÓ GABRIELLA**A REMÉNY EREJE**

Az első tavaszt láttam,
de nem értettem még, mi az a
zsongás, mely szüleimben rég
nemcsak a virágok illatát idézi,
hanem egy letűnt világ színeit
keresi, mely álmokban tör néha elő,
s keszekuszán ájul bele a virág bontatlan
szirmaiba, mikor rátekinthet az első napsugár.

Honnan e remény ereje, szilárdsága,
Honnan fakad egyszerű hazája?
Hisz nincs senkije, semmije e Földön,
mégis égig ér, de világa a börtön,
mely fogva tartja, felrepíti, s örökre
elhamvasztja,
szétszórja.

HABOS LÁSZLÓ**ZÁRÓJELBEN**

mondom
szóra nem nyitva számat
mert ma még nem szabad
az ellopott tudás
(mely az éden csábító titka volt
ha volt)
régem kinőtte kosarát
ma mégis kevés
(és ki tudja meddig tart még a jelen)
a hit
szépen faragott vándorbot
hiába segít nagyokat lépni
mégis kevés
(és ki tudja merre vezet az út
ha vezet)
mondom
szóra nem nyitva számat
mert ma még nem szabad
nem tudom
honnan jöttem
s hová kell megérkezni
(ha megérkezem)
majd csendben észrevétlen
és ki tudja mi történne
ha elhagynám zárójelem

SALL MARGIT**ÁLARC**

Elrejttem titkaim, álarc mögé rakom,
bizony itt van, belül hagyom.....
Akadnak olyanok, kik mögé látnak,
jobb nekem, így még ne lássák,
még nem akarom,
ezért aztán eltakarom.

Engedek mindent, egyszer talán, most még csak mondom,
lehull az álarc, biztosan tudom,
most nem tudok más lenni, fáj még belül,
az úton egyedül járok,
egyszer csak mindent megtalálok.

Egyszer mindent megérték,
magamhoz biztosan hű leszek,
keresem magamban azt a gyermeket,
ki valaha egyszer boldognak született.

GANI ZSUZSANNA**RÁD GONDOLTAM**

Ülök a széken csukott szemmel,
Ölel a csend, simogat a szél.
Míg fejem fölött fátyolfelhő
Úszik, érzem, közeleg a tél.

Rád gondoltam most is, mint mindig,
Amikor nem vagy itt énvelem.
Hiányzik karod ölelése,
Hogy fülemben suttogod nevem.

Elsimítasz egy kósza tincset,
Féltőn nevet csillogó szemed.
Hajamba csókolsz lassan, lágyan,
Újra kibírnék ezért egy hetet.

Nagyon jó, mikor itt vagy velem,
Mindig tudod szomjam oltani.
Szívemben őrzök minden percet,
S szeretném újra elmondani.

Trombitás József: Csanak

LUDWIG GÉZA**REGGELI FÉLÁLOM**

Elindulás otthonról

Fél álom és fél való
 ködös képzelgés
 kavargó vágyak és
 eszmélet megtorpanó
 lépés felvillanó
 kavargó színek
 szürkére lustulása
 végtelen sínek
 véges kattogása
 végtelen idő
 percre hasítása
 féktelen jövő
 jelenbe kongása
 kulcslyukba sikló vas
 rideg csattanása
 lépés távolodó
 vágy elillanó
 mostba forduló
 akarásokba hanyatlón –
 Felszállás az első ajtón!...

PETRIK ISTVÁN**LÉLEKKÉP**

Egyszer úgyis elfogysz,
 mint a hajnalok.
 Egyszer emlék maradsz
 lélekképeken.....
 Álmod hoz a holnap,
 hangokat a szél.
 A legutolsó versed
 csendes kérelem.
 Búzavirág nyílik.
 Elmúlik a nyár.
 Levéltelen tél jön.
 Az égbolt szürke lesz.
 Bőkezűnek véled,
 de kegyetlen a sors.
 A végső szemhunyással
 mindent visszavesz.

WEGENAST RÓBERT

Fogom
 Öreg botom
 És bolond ecsetemet,
 Hogy piros és kék
 Szavakkal
 Fessem tele
 Vele
 Az eget.
 Aztán a szépen
 Felcifrázott
 Tarka-barka
 Égen,
 Mint egy halhatatlan
 Képen,
 A nevem örökké égjen,
 És a szégyen –
 Bár a féreg
 Iszonyú sok –
 Soha ne érjen,
 Hogy oly ember
 Vagyok,
 Akin a kukacok
 Lesznek csak
 Halhatatlanok.

Trombitásné Gombos Mária: Liliom**FAZEKAS MAJOR GIZELLA****ERDÉLYBEN**

Még tele van a szívem élményekkel,
 Erdély tiszta, friss levegőjével.
 Dombok, bércek ezer színével,
 Kopár bozót suvadt lépcsőjével.

Látni ezt öröm, boldogság,
 ahogy a nap süt, a bérc mosolyog ránk.
 Hazajövetelünk erős napsütés,
 búcsúzott tőlünk, mosolygott a bérc.

Tudni azt, hogy miénk volt valaha,
 lélekben nem engedjük el soha.

Ez csak egy vízcsepp a látványban.
 Ily gyönyört leírni nem lehet,
 csak átérezni, látni azt,
 ahogy ragyognak láncba fonódva,
 őszi mosolygók, völgyek és hegyek.

E hon lelkünknek kegyelet.

†NOVÁKOVICSNÉ TÓTH ICA

TÜNDÖKÖL A TAVASZ

Tündököl már a tavasz,
selymesedik a barkaág,
s az orgona csupasz karja,
apró rügyeket dajkál.

Kókadtsápadt szirmait
még lengeti a hóvirág,
szemében harmat a bánat,
tudja, ideje lejárt.

S amott a bokor alján
még nevet az ibolyavirág,
s ha lila szoknyája lebben,
illata messze száll.

A pázsit közt megbújva,
bimbószemek lesnek,
egy intésre, jelre várnak,
s mint csillag az ég tengerében,
lassan
felragyognak a százszorszépek.

Trombitásné Gombos Mária: Sárgarigó

SZABÓ AIDA (Jampa drolma)

Barackfa álmát
tavasznak pitvarában
új Hold vigyázza.

Ágak között Hold
rejtőz, fénye csalogat.
Talpamon gyanta.

KARÁCSONY ISTVÁN

KI VAGY TE NÉKEM?

Te vagy, aki nőies vonalad
fátylával mindig megigéz
a kacsintgató napkeltekor,
az aranyveretes éjszakán
s a zöldes-barna délutánon.

Kohó-tüzes szerelmem
mézgcapseppjeiből kanalizva
várom vágyódó ajkadat!

Máskor ölelő testvérként
kezemet fogva vezeted
tétovázva imbolygó léptemet.

Ha fájdalmasan vonyít bennem
az álnokul tüskéző mihaszna kor,
ott állsz mellettem, mint görög hős-anya,
akár az éggel is vív
szerelmes gyermekéért.

Amikor megyek utamon
a szigorú vadon fogni akaró indáin át,
veled kéz a kézben,
utat vágsz barátságunk villám-pengéjével,
s lendítesz előre!

Ha rám tör az őszinteség édes-savanyú aurája,
s lelkiismeretem sűrű ólomsúlya
nehezedik tanácstalan lelkemre,
mint gyóntatóm, lelki vigaszom, biztatsz –
támaszbotot adva kezembe
felfelé, csak előre!

Vagy vállunkkal egymásnak feszülve,
kidagadó izmainkkal egyé válva,
lábunkat megvetve gyúrva-gyúrjuk
az élet által elént tolt feladat-keresztet.

Mondd hát, ki vagy? Ki vagy te nékem?

A MINDENSÉG, akit a sokféle ági szivárvány-folyamból
font egyé az Úr,
s én e hágcsón – olykor méltatlanul – hintázva
köszönetem illatozó tömjéntfüstjét küldöm Feléd!

HABOS LÁSZLÓ

Olykor meghalnék
mint elhagyott harmatcsepp
írésznek szirmán.

csak időt kérek
hogyszer megértsem
létemben léted

BARNA JÚLIA**A BEFEJEZETLEN DOLGOK**

csak a befejezetlen dolgok fájnak
s a megválaszolatlan kérdések tárnak
kaput a kízó hiánynak
csak a végig nem élt érzések kísértének
a képzelt erények szépítik a képet
és túlzó álmokba csomagolják
a betöltetlen vágyak
végtelenül csak a meg nem értett gondolat köröz
a megfejtetlen titok ösztönöz
ha a pontot ki nem tettük
félbemaradt mondatainkat nem feledjük
visszhangoznak zaklatottan bennünk
vádló hangjukra rezgünk
csak a megold(hat)atlan feladat vonz
gyengeségünk erővé feszítjük
s ha utunkat kudarcral kövezzük
találékony türelemmel mindig újrakezdjük
a folydogáló idővel felvesszük a harcot
mert amit Isten elmulasztott
tökéletessé törekszünk tenni a világot
megváltani vagy megváltoztatni
befejezni nem csak abbahagyni lehet
ha a valótlannak tűnő élet letelt
ez a csapda zár minket magába
ezért éljük nyugtalanul vibrálva
kristály-csillogású létünk lapjait
a semmibe pergő napjait
folyton szólongatnak hívnak
befejezetlen dolgaink szorítnak
kapkodó sietség satujába
a befejezés kétségbeesett vágya
nem enged tiltakozás nélküli békés halálba
végül mégis beiródunk
befejezetlen verseink sorába

PÉTER ÉVA ERIKA**[AHOGY A FÜST]**

ahogy a füst a torkot szappanozni nem,
ahogy a tenyér hiánya más tenyér helyén,
mikor kapaszkodnánk kéklő szóban, bármiben,
és elcsúszunk a sötét hallgatás jegén.

ahogy a szalma zizzen búzaálmot törve,
ahogy a vászonégre léket hasít a tél;
ha tele a hócipő, mondd, melyik polcra fér
a vád, az ok, hogy ami nincs, azt megköszönje?

ahogy a bizonytalanság ínyedbe porlad,
és vonz a mozgás, torlasz közti létezés,
s bár toboz a hold – tudod – kirázni már kevés.
az idő síkján a harangszók felbugyognak.

SZABÓ AIDA (JAMPA DROLMA)**EGY NYÁRI MOSOLY**

(Szentgyörgyi Erika festményéhez)

Korán volt,
mégis az ablaknál álltál,
rám vártál.
A beömlő pirkadat
körbeölelt,
könnyű selyemruhád rád simult,
karod a magasban,
felröppenő pillangó.
Vörös hajad alatt
nyakad íve, pihés tarkó...
hirtelen megbabonázott.
A függönyt enyhe fuvallat
lebbentette,
nyárfalevelek susogtak –
talán azt hallgattad.
Megfordultál,
karomba kaptalak,
hozzám bújtál...
Régvolt, most is tartalak,
csak csupán, az a nyárimosoly
sután-kurtán elszaladt.

TEMESI ÉVA**VÁRATLANUL**

Hisz nem lett volna semmi baj,
ha nem imádlak ennyire mélyen,
s nem hitetem el magammal,
hogy Te enyém vagy, enyém egészen.

És nem lett volna semmi baj,
ha nem hiszek tebenned vakon,
ha gyanútlaná nem szédít
ez a végtelen, süket bizalom.

És nem lett volna semmi baj,
ha számítok rá, vagy ha megérezem.
Tán védekezni is tudok,
ha váratlanul nem ér egészen –
és túlélem...

Trombitás József: Széktámla

KOVÁCS F. ISTVÁN**JÚNIUS**

Érett asszonyként eljött a Nyár,
Hogy megmutassa első gyermekét.
Köszönti a zöldellő határ
És színes virágaival a rét.

Ezüst fényű lombjai között
Termést ringat sok cseresznyefa,
S a csendes utcákra beköltözött
A hársak édes fűszerillata.

Erdőkben s a dús mezők ölen
Számíthatatlan kis élet pihen,
Fészkek, almok bűvő rejtékén
A szülők jöttét várva szüntelen.

A Június szelíden andalog,
Virágkoszorú díszíti fejét,
Mezítláb a dűlőutakon,
Kalászerlelő mosolyt hintve szét.

Tarka ruháján pipacs szirmai,
Szőke hajában kék búzavirág,
Szemében a nyár új fényei,
Kezében termést hozó olajág.

Trombitás József: Gyermekszék

KREISCHER NELLY

Feslő szirmokat
napsugár csókja érint.
Nyílik virágom.

MÓCZÁR CSABA**HAZAVÁRÓ**

Szia, te drága!
Szívem, virága!
Hiányzol máma,

Hiányzol holnap,
azt kérdem, hol vagy?

A fűbe, a fába,
a megvetett ágyba,
a gyötrelmes vágyba?
A messi Svájcbá?

De mindegy is, Kedvesem,
Mert itt vagy a szívemben!
S ez kitart nekem még,
Addig, míg haza nem érsz.

S ha már végleg itt leszel,
Többé nem eresztelek el!

TÓTH MÁRIA**IMA**

Nincs szünet
Tartozom
A szívem jó
Alsom
Megyek
Sír a sír is
Kupolám az archalál
Jaj de félek Istenem

Maradj
Vigaszul nekem

SCHMIDT GYÖNGYI**A MEGSZOKÁS**

A megszokás az olyan
mint a Pók
Hálójával át meg átszövi
az embert
és finomszálú börtönéből
nehéz a szabadulás

De csak szódd
csak fond körém
e drága börtönt
Mindennap köss hozzá
egy erősebb vastagabb szálát

Ölelő karodat fond körém
ahogy a folyondár fonja
körül az ágat
ahogy a gyökér ágyazza
a földbe a fákat

Kötözz meg engem
jó erősen
Szívedbe zárja mindörökre
megszokásnak...

SZABÓ IMRE**LESZ NEKEM VIRÁGOM**

Elszállt a múlt és véle a nyár,
Elvitte báját,
Minden virágát,
Újabb nyár nem hozza vissza már.

Új nyárban nyílhatnak virágok,
Szép piros rózsák
És kék ibolyák,
Virágom nem nyílik utánuk.

Többet nem nyílik ki énnekem,
De másnak lehet,
Virulni szeret,
Örökre elhagyott engemet.

De lesz majd énnekem virágom,
Mely nyílik télen,
Virul majd nékem,
És benne örömöm találom.

TARNÓCZINÉ BARABÁS IRÉN

Zúzmarás fűszál,
csillogó fehér csoda,
kristály éjszaka.

BECK ZOLTÁN**ÖREGEINK**

Szeretem az öregeket,
Kik szelídségbe rejtekeztek.

Homlokukon ráncolt fájdalom,
De szívükben örök szánalom.

Lelkük mindig izzó parázs,
Melyben szűnik átok-varázs.

Küldenek még sok-sok mosolyt,
Elűzik az élet-iszonyt.

Elalszanak fiatalon,
Isten léssen a jutalom!

Örökségük megbecsüljük,
Hitüket is naggyá tesszük.

Dr. SZEDRESI ISTVÁN**PIPACS**

Perzselő nyári napsugár,
aranyló rónaság,
Talpunk alatt tüzes a föld,
liheg a sok madár.
Mozdulatlan a levegő,
az ég egységes kék,
Nem látszik felhő sehol sem,
a bőrünk piros, ég.
Minden szomjas, lankad, szenved,
merre a szem ellát,
Csupán a tűzpiros pipacs
tartja büszkén magát.
Vékonyka szára lengedez,
tüllszoknyája libeg,
Palástja fölött a fején
zöld koronát visel.
Királynő vagy te, kis pipacs,
nyár legszebb virága !
Te nyújtasz színt, vigasságot
a széles pusztába' .
Ha látlak, kedvem végtelen,
simogat két szemem,
Megvédlek, bárki bántana,
bánatod nem lehet!

BARNA JÚLIA

benned a mérték –
arany középút – ne lengj
ki semerre sem

PÁLFI NÁNDOR**ILLÉKONY LÉLEK**

Csillagban gyulladt világ, üszkös koporsó:
ez a jussod, ember.

És a remény,
hogy bár fogy a bor, nem ürül ki a korsó.

Lelked dermedt világ,
sziromtalan virág,
s benne némán lobog az isteni fáklya,
szórt hője viaszteted olvasztva.

A ragaszkodó földről
Néha felsegít a pirkadat vad lángja,
élted új célok türkiz tavába mártja,
s levendulaszín, ringó oszlopok
közt járva, vár a haladás délibábja.

Amíg csak élsz,
Lihegve lépsz nagyot,
hátha marad nyomod.

Olykor meg-megállnál, valami újra várva,
de a láncba fűzött percek

egy világhoz kötnek, hol csak foszló
árnyékot vetsz, akár rét felett a felleg.

Könnycsepp vagy a szélben, halovány lehelet.
Álmaid a szürke napok mély kútjába rejted,

elásod féltve,

vagy mint a gyermek, kincsesláda mélyére
fekteted a súlyos terhet,

s firkálsz színtelen jelent a jövő tündér-képére.
Vért köhögve vágynál, de nem lelsz békére,
ezért a levéltől is azt kérded:

Miért zöldellsz, ha elporladsz ősz végére?

De a levél tudja,

hogy majd zöld lesz újra,

ha virágharmatos tavaszt prüszköl a szél.

De te majd akkor is zöldben habzó fák közt loholsz,

míg földszagú szíved felett strázsál az ég,
s lábujjhegyen oson feléd a gyémánt tél.

Bukva, fonnyadt-fagyott levélként hullsz
a puha avarra. Talán már nem is félsz...

A langyos szél sóhaja

elsodor majd valahova,

ahol lelkedben kihuny az idő rablángja,

s te kíváncsin szétnézel, mint matróz
a végtelen, sómarta sziklák közt állva.

Mögötted egy fényes-örök pontba zárva,
a horizonton nyújtózik a Föld,

az anyagtalan térben keringő árva.

Remegő kezeddél,

megfognád még egyszer,

de már lehulltál az ágról. Régi kincsed,
a lázas álmok, képzetvirágok

nem kellene... Csak egyre keresed Istent...

SZIGETVÁRI ZSÓFIA PETRA

Te ezerarcú
Lepkeszárnyú szivárvány.
Ó, örök szépség.

†BÍRÓ ANDRÁS

KÖLTÉSZETHŐSÉGCSÚCS

Szelíd szavak, suhanó sóhajtások, villámlások,
dörgések éjszakája,
pedig csak képzelgések közepette terített le a látomás:
mi vár rád, nem is sokára!

Ujjaid lebegve, lágyan siklanak át bársonyos bőrén,
hogy beléborzong tested,
agyad aggódón tagadja a titáni ténytet, a való világot,
hogy mindig is ezt kerested!

Az állandóság biztos boldogságát, vásárolhatatlan
vágyat,
mi mindig is elringatott,
pedig a kínok kikötőjében horgonyzott kincses hajód,
hiába,
tengerre sose fúthatott.

Szabadon szállni, felelőtlenül, kihívni magad ellen
a mindig megrabolt Sorsot!
Lám, ezt akartad? – Nem, nem, én mindig a Rendet
akartam,
mindig bölcsőt, nem koporsót!

És most a hőség-csúcs éjszakájának végeztével, jaj, mit
gondoltam, jaj, mit akarok?
Csak annyit, amire mások vágyakoznak, hogy
átöleljenek
szerelemtől szikrázó karok.

Eredendően ennyi lenne csak élelcél, lélek-test tartalom,
amit adni tud az ember?
Ennyi, de mégis Minden! Lám, tengerré lett a hajdani
forrás,
mely új forrássá lesz egyszer.

Szelíd szavak, suhanó sóhajtások, villámlások,
dörgések éjszakája –
magamba olvastom tested, lelked, hogy majd a
Teremtő
mindkettőnkét együtt áldja!

Trombitásné Gombos Mária: Horgászto

Versek a bőröndből

†SZABÓ GÁBOR

ÁPRILIS

Tavasz van, tavasz,
De még ravas, z,
Csak csalogató,
Nem megmaradó.
Még csak talány,
Mint az a lány,
Kinek szeme biztat, bátorít,
De a keze tiltakozik,
Mert habozik.
Még fél,
Még tisztaságban él.
A tavasz is, lám,
Két külön hullám:
Egyszer hideg, egyszer meleg,
Vágya ébred, vagy szendereg,
Kacsint, biztat napszemével
Rád is, rám is szerteszéjjel.
S mikor azt hisszük, hogy miénk:
Hideg szelet röpit felénk.
Miért?
Én gondolom:
Ahová napszeme nézett,
Örülni kezdett az élet,
És egyszer csak: (sipirc alá)
Elkezdett olvadni a hó,
S ömlött a lé,
Folyt lefelé
A hegyről a völgybe,
S az ifjú tavasz,
Szívünk e vágyott hölgye,
Sarat látott, tisztátalan sarat,
S amíg nézte-nézte:
Tisztaságban fogant vágya kihült azalatt.

(Megjelent a Nimród c. lapban 1931 áprilisában)

A százhalombattai Matrica Múzeum Bőrönd-özön c. kiállításának során bukkantak egy egész bőröndnyi versre. Sorozatunk ennek válogatása.

Trombitás József: Fűszertartó

SÁPI LUCA

OSTOBA

Egy.
 Ostoba tinédzser lányok,
 Minden nap a WC-be hánytok?
 Nem vagyunk ostobák, csak tudatlanok,
 Örökké elégedetlenek, boldogtalanok,
 Pedig csak egyet szeretnénk,
 Szépnek érezni magunkat anélkül, hogy szenvednénk.
 Magazinok, óriás poszterek,
 Itt már nem segítenek a gyógyszerek.
 Bárhova lépünk, ott egy plakát
 Egy nőről, aki meghazudtolja a normál ember valós
 alakját.
 Abba bele sem gondolunk, hogy a fele csak mese,
 De azt hisszük, boldog, mert erről árulkodik mosolya,
 szeme,
 Manipulálva, elkábítva.
 Ez a huszonegyedik század, mindenki csak magára
 számíthat.
 Amikor a tükörbe nézünk,
 Mindig félünk, hisz a tükör az ellenségünk,
 Mert ő nem tud hazudni
 Addig, míg nem hazudunk magunk is.

CSERNI ANDRÁS

ANYÁK NAPJÁRA

Leülve az asztal elé gondolkodni kezdek:
 Anyák napjára én ugyan mit adhatnék neked?
 Mivel hálálhatnám meg azt a sok kedvességet,
 Mit te napról napra, hétről hétre adtál nékem?

Adjak neked egy nagy kertet rózsákkal beültetve,
 Mit száz meg száz kertész gondoz éjt nappallá téve?
 Vagy emeljek egy nagy kastélyt aranyból, márványból,
 És lengjenek rajta zászlók selyemből, bársonyból?

Tán süttessek egy tortát a legjobb cukrászokkal,
 És főzessek ebédet kiváló szakácsokkal?
 Lehozzam az égről Napot, Holdat, csillagot?
 Mi Gábrriel angyal által ezerszer csókoltatott?

Tudod te is jól: nincs hatalmam ehhez:
 Kertet, kastélyt, csillagot se adhatok neked.
 Ezek helyett adom én e szép és igaz verset,
 S mellé adok egy kincset: örökös szeretetet!

SZIGETVÁRI ZSÓFIA PETRA

REPÜLÉS

Kinézttem a repülő ablakán, és nem láttam mást, csak a végtelen, tengerkéek eget és a rózsaszínben úszó felhőket, amelyek a Nap aranyló sugarait elnyelték, s mint egy tó, eltorzítva visszatükrözték. Minden olyan békés és nyugodt volt. Éreztem, ahogy lüktet az ereimben a vér, s lassan az édes, mesebeli álmom hatalmába kerít. Csak zuhantam széttárt karokkal, és közben következő versem címén gondolkodtam. Könnyű lettem, akár egy tollpihe, s bizseregni kezdtek kezeim. Ujjaimba visszatért az erő, kinyitottam szemem, és hátamon borzongás futott végig... ihletem van. Kapkodva elővettem egy ceruzát kabátzsebemből, s lap után kutatva egyszer csak felkaptam fejem. Hangos kiáltás ütötte meg a fülem. Nyílként süvített a hang a csöndben, felzavarva ezzel a háborítatlan harmóniát, ami a gépen uralkodott. Egy házaspár lépett be az ajtón. A nő étellel teli szeme csillogott, akár két jéghideg gyémánt, mutogatott valamit, és élesen kacarászott, mint egy hókirálynő. A férfi feszengett, és kedvetlenül válszolgatott felesége kérdéseire. A pár elegánsan levetette magát az előttem lévő sorba. Az asszony fecsegett és csasogott, mint egy kismadár:

– Jaj, drágaságom, hogy tetszenek a körmeim? – gyorsan rápillantottam ujjaimra, hát... ezek a körmök, rám férne egy kis manikűr! S már követni sem tudtam a hölgy sopánkodását, de úgy látszik, a férje is unhatta, mert csak dörmögött. S ekkor megjelent egy másik utas. Vészjósló tekintettel közeledett, léptei magabiztosak és fenyegetők voltak. Valami azt súgta, nem lesz ennek jó vége! S most először nem vezettek félre az én túlzottan fennkölt és drámai képzeteim, hanem valóban kitört a vihar. A három jómadár éktelen vitába kezdett, amit csak a stewardess tudott kiküszöbölni. Mint koronatanú orvosolta a helyzetet, és a házaspárt kikísérte egy ajtón. A férj indulatosan sziszegett oda valamit a trónbitorlónak, aki erre meg rántotta a vállát. Miután becsukódott utánuk a bejárat, ismét visszatért a meghitt némaság, és az utasok nyugalalmát már nem zavarta meg semmi, s én megírhattam legújabb művem!

SZATMÁRI KRISTÓF

CSÓKOLJ ÉDESEN

Nem érdekel, kivel hol voltál,
 Meglátlak, és szívem kalapál.
 Játsszol velem, de nem érdekel,
 Csókolj édesen, és tűnj el!
 Nap voltál fázós kék egemen,
 Szép, de ránézni gyötrelmem.
 Gyilkos szer vagy, mi újra kell,
 Csókolj édesen, és tűnj el!
 Kopár szik már lelkem tava,
 Ördögi cserje zörren rajta.
 Ha bírni akarsz még üdvöddel,
 Csókolj édesen, és tűnj el!

„Szárnyaló sólymok” haikucsoport

HAIKU, HAIBUN, HAIGA, WAKA, TANKA, Renga

Téma: Kimonó**Barna Júlia:**

nő kimonóban
az idő sóhaján mint
egy titok ragyog

kimonó-varázs
mosolyok könnyek között
selyem-suhogás

kimonót visel:
vágyak apály-nyugalma
ül a szemében

Habos László:

kimonó lebben
s tánca megnyugvás sátra
fáradt lelkeknek

érkezésemre
díszes kimonót öltve
ajándék leszel

időd érkezett
s felöltöztetted lelked
fény-kimonóba

Kreischer Nelly:

Tomesode már
kimonóm, díszé öt mon,
színe fekete

Japán utamról
Kimonóm őrzi élmény-
emlékeimet

Obim földre hullt.
kimonóm tárult Rennek.
Hittem, hogy szeret

(Tomesode (留袖). idősebb
hölgyek alkalmi viselete.)
(Mon: családi címer.)

(Ren: fiú név)

Szabó Aida (Jampa drolma):

Lágy redők között
művészet illata ring –
Virág-, fűzvilág

Házi hernyócska
kimonója csatakos –
álmában dúdol

Vörös gallérből
fehér tarkója villan –
éjkonny bambuszon

(Virág és fűzfa világa:
gésanegyvedek neve)

(Virág és fűzfa világában házi
hernyónak nevezik azokat a
növényedeket, akik takarítanak...)

Szigetvári Zsófia Petra:

Halkan suhog a
tavaszi szélben, akár
egy szép tollpihe

Bársonyos, mint egy
lepke szárnya, kitarja....
Vár a végtelen

Ezer színű, mint
a világunk, egy halk hang
szólít Japánba

Móczár Csaba:

Tavaszi kimonó:

Jégpáncél olvad.
Napmeleg. Yukatába
öltözött tavasz

(Yukata: könnyű pamutkimonó)

KOVÁCS F. ISTVÁN

JÉGVEREM

A Tagi-Bognár csárda éppen ott volt, ahol lennie kellett. Hátával a sokszáz hektáros rengetegnek támaszkodva nézte a kapuja előtt találkozó két széles földút kereszteződését, a hosszú vályút meg a gémeskutat és a füves terecskén túli bokrok mögött végtelennek látszó nádas. Nem mindig volt ez a neve, de a legutóbbi tulajdonos öregapja, amikor árendába vette, kikötötte, csak úgy vállalja, ha nevét viselheti az öreg épület s a hozzá tartozó tanya. Az üzlet kezdettől fogva jól fizetett, nem is lehetett tudni, az előző gazda – valami labanc generális – végül miért adott túl rajta. Az Őrvidék, a Balaton közelsége vonzotta a forgalmat, a jóféle (meg a rosszféle) embereket, kik között sosem tettek különbséget, csupán egy dolog volt fontos: a viszálykodás maradjon a falakon – de még a környéken is – kívül. Főképp fuvarosok, kereskedők fordultak meg itt, kiknek erre vezetett az útjuk, de benézett olykor egy-egy futóbetyár, poros köpönyegű vándorlegény, sőt, az a hír járta, hogy a harmincas években maga Sobri Jóska is útba ejtette a fogadót!

Mostanra már a Tagiak harmadik nemzedéke birtokolta a csárdát, annak ellenére, hogy a szabadságharc után a fiatal Endre gazdát – árulás vádjával – Haynau pribékjei elhurcolták, majd Szombathelyen felkötötték. Anyja, Veleméri Eszter addig kilincselte a környező birtok uránál, mígnem az a vármegyénél kijárta, hogy a fiatalember tetemét kiadják, s végül a gyenesdiási plébános áldásával a fogadó kertjében helyezhették örök nyugalomra. Eszter asszony azonban belerokkant a veszteségbe, s hamarosan ágynak esett, majd a következő tavaszon fia mellé temették. Ám halálos ágyán menyével fogadalmat tétetett, hogy a csárdát, ezáltal a család nevét megőrzi, s míg erejéből telik, fel nem adja!

Harmat Ilon nem ijedt meg a feladattól! Fiatal volt még – alig huszonöt éves –, de tapasztalata és tekintélye már volt elég. Árva leányként került a családba, amikor Endre egy badacsonyi útján belefeledkezett a szép csapláros lány szemébe, majd hónapokig tartó alku után valóságosan kivásárolta a kapzsi gazdától. A vonzalom kölcsönös volt, így hát Ilon szívesen ült fel a barna szemű, szép szál legény mellé a bakra, miután kevés kis motyóját összekapolta. Endre anyja jó emberismerő volt. Ismerte fia természetét, tudta, hiába is ellenkezne. Meg aztán első látásra megérezte, ez a fiatal teremtés tiszta és ártatlan. Tudta azt is, sohasem baj, ha egy fogadósné szemrevaló. Híre megy annak, s vonzza a vendéget... Úgy is lett! Ám a sok szoknyabolond hiába kerülgette a közöttük sürgölődő fiatalasszonyt! Szerelmük Endrével hamar kivirágzott, és minden kacagás, minden mosoly, melyet az ivóban szertehintett, az urának szólt, aki csak mosolygott magában, akár az anyja.

Endre, majd anyósa halála után azonban elhervadt a mosoly, és elhallgatott a nevetés. Az özvegy újabb cselédek fogadott – fiatal házaspárt –, akik ellátták a betérőket étellel, itallal, a szállásul szolgáló vendég-

szobákat bezárta. Enni, inni, lovat abrakoltatni továbbra is lehetett a Tagi-Bognár csárdában, megaludni viszont csak a szénapajtában, már akinek megfelelt. Miután a fiatalasszony alig mutatkozott, néhány rendszeres látogató el is maradt, de őt ez nem érdekelte. A gyeplőt keményen fogta, szigorú volt a cselédeihez, de sosem igazságtalan. A beszerzéseket Antalra bízta, de az üzleti utakra mindig vele tartott, bár megbízható, józan embernek tudta. A férfi felesége, Mária intézte az ivó dolgait, hol mindig tisztaság és rend uralkodott. Úgy tűnt hát, rendben folyik tovább az élet, és Ilon úgy vélte, csak az első hónapok lesznek igazán nehezek. Ám lassanként rá kellett ébrednie, hogy tévedett.

Az éjszakák, különösen a tikkasztó nyári éjjelek viselték meg legfőbb. Mind gyakrabban vergődött átforrósodva ágyában, akaratlanul is emlékezve az édes ölelésekre, mert fiatal teste nem volt hajlandó felejteni. Elméje hiába tiltakozott, ösztöneit nem győzhette le. Két év után, egy különösen forró augusztusi estén jutott eszébe a hosszú kert végében magasodó gesztenyefák alatt megbújó jégverem. Előző este hatalmas zivatar vágatott keresztül a vidéken, az udvaron vastagon fehérlett a lezúdult jég. Az eső már elállt, és Ilon sebtében mezítláb szaladt hátra az ólakhoz, a baromfikért aggódva. Először nem is érezte az olvadozó jeget, hanem amikor megnyugodva visszafelé ballagott, döbrent rá a fagy csípésére. Meg arra, hogy mennyire jólesik...

Három nap telt el, mire elhatározta magát. Félálomban vergődött megint. Combjain, ölében, gerincén vadul bizsergett a vágyott ölelés forrósága, s ekkor kötött kendőjét maga köré csavarva kiosont. A kúpos építmény hamarost előtte sötétlett. Gyorsan meglelte a nehéz ajtót takaró száraz kukoricaszár kévét, majd óvatosan ereszkedett le a csúszós falépcsőkön. Nem érezte a hideget, de vérenek dobolása lassacskán meglassúdott halántékán, és szótlanul imádkozni kezdett. Összefüggéstelen gondolatokkal könnyögött az Úrnak enyhülésért. Nem ijedt meg, amikor harmadnapra belázasodott. Tudta, ez a forróság más. És azt is, a verem nem szabadíthatja meg vágyaitól, viszont ily módon megölheti. Ám ő élni akart! Szenvedélyes volt, ugyanakkor józan. Apránként megtanult uralkodni testének követelőzésén, imái sokat segítettek ebben, ám harmincéves korára nehéz természetű, lobbanékony haragú ember lett.

Tüske Ferkó is így ismerte meg. A fiatal, mosolygós legény erdőkerülő volt a Batthyányaknál, s két év óta járta a vidéket. Az özvegy első pillantásra elvarázsolta, de józan és tartózkodó természete meg az asszony szemében ülő keserűség nem engedte, hogy közeledni próbáljon. Ám egy májusi alkonyon kiderült, hogy a sors – Ferkó rakoncátlan lova képében – kezébe veszi jövőjüket. Nem lehetett tudni, miért, de Sátán, a fekete telivér éppen a csárda előtt bokrosodott meg, és mire lovasa megfékezhetne volna, egyetlen lendülettel átrepült a méternyi magas bezárt kapun, majd egyenest Ilon ablaka előtt állapodott meg.

– Mit csinál, maga pokolfajzat?! – csapta ki az asszony a félig csukott zsalugátért.

– Nem tehetek róla, tekintetes asszony! – ugrott le a lóról kalapját lekapva a legény.

– Még jó, hogy nem egyenesen a szobámba ugrat be! – szikrázott továbbra is az özvegy szeme, de hogy szikrázott! Mint a nap, a hold meg az összes csillagok egyszerre, gondolta Ferkó.

– Hát... akár oda is – szaladt ki a száján –, ha ilyen ragyogó szemeket lát – tette hozzá szélesen elmosolyodva, ám erre már Ilon nem válaszolt, csupán mérgesen becsapta az ablakot. Viszont akkor éjszaka visszatértek a forró álmok, és az asszony megint kiosont szobájából... Ott a veremben, férje emlékéhez imádkozva bocsánatot és feloldozást kért akkor, mert tudta már, hogy nem élhet így tovább, és talán ezt Endre sem akarná. Am ezúttal is belázasodott, s napokig kellett ápolni őt.

Lábadozása után sápadtan lépett be az ivóba, amivel Máriát és Antalt is meglepte, mert legalább fél éve nem tette be oda a lábát. De még jobban meglepte Tüske Ferkót, aki egyedüli vendégként iddógált a kármentő melletti asztalnál. Az asszony egyenesen hozzáfordult, és csípős hangon megkérdezte:

– A lovát nem hozza be?

– Ha parancsolja..., tekintetes asszony – emelkedett fel a férfi zavartan, mire Ilon halványan elmosolyodott, ezzel aztán még inkább zavarba hozva mindhármut.

– Szeretem a lovakat, bemutatna neki? – kérdezte halkán, és elindult az ajtó felé.

Amikor később – sokkal később – a májusi erdő illatos tisztán eltöltött bódult percek után ajkuk újra összesimult, majd fejét a férfi vállára hajtotta, halkán felnevetett, mert eszébe jutott – még egyszer és utoljára – a jégverem.

Trombitásné Gombos Mária: Eszes (kuvaszportré)

KÁRÁSZ TAMÁS

AJTÓ KINYITÁSA, BECSUKÁSA

Réges-régen, az ötvenes években kollégiumi nevelő- és latintanárom, Szégner László, csendben megjegyezte: „az ember megismerhető, hogy miképp nyitja vagy csukja az ajtót”.

Akkor nem tudtam mire vélni rendkívül művelt tanárom eme kijelentését. Ajtó becsukásáról (vagy kinyitásáról) miképpen lehet valakiről véleményt mondani? A zaj, mely többnyire kellemetlen nyikorgás formájában hagyja el az olajozatlan zsanérokat, nem tart még fél másodpercig sem. Ilyen rövid, villanásnyi idő alatt semmi sem állapítható meg! Nem azonosítható személye és még kevésbé jelleme. Mi magunk pedig a fülbántó hangfoszlány hatására azonnal a varrógépolajra gondolunk. Ez esetben bizonyára téved nagy tekintélyű tanárom!

Teltek, múltak az évek, sőt évtizedek, több helyen megfordultam és dolgoztam.

Valahányszor ajtó csukódott, egyre többször próbáltam kikövetkeztetni a kilincs kezelőjének személyiségét. Tanárom szinte feledésbe merült régi mondása mind erőteljesebben és gyakrabban jutott eszembe. Kezdtém jobban odafigyelni az ajtók nyitására. Kezdetben csak a belépőt próbáltam azonosítani, később már lelki világában próbáltam eligazodni. Fokozatosan érkeztem azon pontra, ahol már a teljes egyéniség határozottabb kontúrja bontakozott ki. Nem volt könnyű, de lépésről lépésre sikerült a módszert tökéletesíteni, és általa egyre élesebb képet készíteni.

Egy helyiségbe tisztelettel belépő előbb a sapkáját leveszi, lábát gondosan letörli, majd kopog, és csak ezután lép be. Minden szabály gondos betartása eleve kizárja a tiszteletet mellőző berontást. Aki távozáskor becsapja az ajtót, hajlamos magára irányítani a figyelmet. Ugyancsak figyelemfelkeltő az ajtó „kitépése”, „berúgása”.

Figyelemfelkeltés a benn tartózkodóknak, valamint utalás határozott egyéniség színre lépésére vagy keménységére, esetleg agresszivitására.

Fontos személyiséget kell tisztelnünk a belépőben, sőt kötelességünk figyelemmel kísérni minden mozdulatát, minden szavát még akkor is, ha az általa használt szavak köre nem haladja meg a kisiskolások szóincsének körét. Szokványostól eltérő viselkedés óhatatlanul fellelhető az igénytelen szókapcsolatokat tartalmazó beszédében. A jellegzetesen szűk körben használatos, kissé fellengős, egymástól eltanult, belterjes kifejezések tárházában alig néhány található, és belőlük emel ki egy – szerencsére bárki által első hallásra megjegyezhető – semmitmondó szóösszetételt. Legtöbbször éppen ettől unalmas beszédének hallgatása. Pedálozásba csap át a produkció, ha jelen van az együgyű szókapcsolatot állandóan szajkózó nagyra becsült felettese.

Óvatos, lassú ajtónyitás a megfontolt, ugyanakkor a kellemetlen meglepetéseket nem kedvelők ismérve. Bizonytalannak tűnnek megnyilvánulásai, ugyanakkor átgondolt cselekedetei az értékes emberek közé emelik. Egyes vélemények szerint a túlzott határozottság vagy annak mindenáron megfelelni akarás az átlagnál több hibát

elkövetők ösztönös védekezése.

A lehető legcsendesebbnek kell lenni a kilépő egyén ajtócsukásának. Nem kell másoknak tudni, hogy elmegy, hiszen ezzel nem valami fontos esemény vége következett be. Az ajtóbecsapás a haraggal távozó egyén primitív, szélsőséges megnyilvánulása, ezért el fogadhatatlan, ha valaki így hívja fel magára a figyelmet, megzavarva másokat nagy odafigyelést igénylő munkájukban vagy munkatársak egymás közötti beszélgetését. Tapintatlanság, figyelmetlenség, tiszteletlenség jelen világunk főbb jellemzőinek egyike.

Kétségtelen, hogy a kulturált ajtókezelés időigényesebb a drasztikusabb változatnál, azonban időt nem itt kell megtakarítani, ha tiszteljük környezetünket. A társaink felé megnyilvánuló empátiának állandónak és szívből jövőnek kell lennie. Az ajtó kinyitási-becsukási technikája hosszú folyamat egyik állomása, mely a személy jellemét megbízhatóan tükrözi. Abban a pillanatban, amint kezünket kilincsre helyezük, valakihez kapcsolatot keresünk, valakihez megyünk. Ettől a pillanattól egyéniségünk már nyitott könyvként szerepel. Az ajtón történő belépésünkkel személyiségünket is kinyitjuk, kitárulkozunk. Jellemünket valakinek megmutatjuk. Tudtunk nélkül bemutatkozunk!

Nem csupán ajtó kinyitása, becsukása szolgálhat útmutatóként egy személy megismerésében. Számtalan általunk még nem ismert apró kis magatartási megnyilvánulásból kellő odafigyeléssel mozaikként összerakhatunk egy teljes egyéniséget.

Valamikor hallottam egy érdekes esetről: ajtó helyett zongorát választottak kísérleti tárgyként. Sötét szobában elhelyezett zongorához járultak sorban ismeretlen emberek.

Feladatuk csak annyi volt, hogy egyetlen hangot szólaltassanak meg, mégpedig az „A” hangot. Egymás után érkeztek, és leüttették a kívánt billentyűt. Sokadszorra, a már unalmasnak tűnő hang egyikénél áramütéshez hasonló jelenséget tapasztaltak a vizsgálatban résztvevők. Ekkor a billentyűt egy zongorazseni, Liszt Ferenc ütötte le.

Minden jelenség, mely tőlünk ered, magán viseli egyéniségünk egyik jól meghatározható vonását. A kívülállónak dolga csak annyi, hogy ezt megtalálja, felismerje, és máris meghatározhatja szinte teljes egyéniségünket.

Nevelőtanárom ezúttal sem tévedett.

Trombitás József munkái

NAGY RAKITA MELINDA

MIÉRT?

Ahogy elhangzott az a bizonyos mondat váratlanul, szinte a semmiből, ott a kis előszobában az ajtó előtt, egy pillanatra nem is értette.

Mínta megbénult volna az agya. Érezte, hogy egy hideg abroncs szorul a homloka köré, és a szíve megszűnik dobogni. Talán még lélegzetet sem vett.

Ez nem lehet! Biztosan rosszul hallotta.

Válaszolni akart, mondani valamit, de nyelve elzsibbadt, csak dadogás tellett tőle, más nem.

– Most menj el – mondta, vagy inkább csak sóhajtott. Még mindig egy helyben állt. Mínta a lába is megbénult volna. Csak a kezei keltek önálló életre. Tétova, remegős mozdulatokat tettek, miközben az ujjából kifolyt minden melegség.

Nem értett semmit... Miért most? Miért így?

Ez nem lehet! Ez valami ócska vicc!

A gyomrából egy görcsös csomó indult el a torka felé.

Azt is csak valami furcsa, ködös távolból érezte, hogy a férfi közben elment.

Végre egyedül volt, végre lehetett gyenge.

Leroskadt a kanapéra, a lába már nem tartotta meg tovább.

A görcs a torkában rekedt, mint egy jéghideg fagyaltgombóc, ami nem tud elolvadni.

A szeme szárazon égett.

Megszűnt agyában az ész és értelem.

Ült. Próbált gondolkozni. Mi is történt és miért.

Tudta, hogy fel kellene állni, csinálni kellene valamit, de a teste elveszítette vele az együttműködést.

Ült tovább bénultan.

A görcs a torkában egyre feszült.

Rájött, most kellene sírni, kiabálni, talán még átkozódni is. De ebben nem volt jó!

Na persze, tudott ő is könnyeket hullatni néha... egy bugyuta romantikus filmen, egy szívmengető óvodai anyák napján, de ha valami fájt, olyan igazán fájt, akkor soha.

Mint most is, amikor megfagytak a könnyei a szemüregében, görcsre vált a sikoltás a torkában, és bénult agya megszűnt elmozdulni, továbblépni a néma kérdéstől: MIÉRT?

SOLTI GYÖNGYI

SZABADIDŐ

A szabadidő hasznos eltöltése.

Ez állt a táblán, tisztán el tudta olvasni, nem lógott be elé a Hajni hájas feje, nem volt bedagadva a szeme sem, mint múltkor, amikor a felnőttektől nem tudott aludni egész éjjel. A szavakat is ismerte mind, nem volt benne semmi furcsaság, és nagyon szép kerek betűkkel írta fel az Újtanítónéni. Mégsem értette, mit akar. Ennek így semmi, de semmi értelme nem volt. A többiek, úgy tűnt, értették, mintha valami más nyelvet beszéltek volna. Itt, ebben az új iskolában lehet, hogy megegyeztek benne, hogy melyik szó mit jelent, most direkt nem mondják el neki, az új lánynak, akihez nem is szól senki, csak leültették a hátsó padba. Óra után meg majd összegyűlnek az udvar egyik sarkában, őt majd nem engedik oda, és ott fognak nevetni rajta, hogy nem értette a titkos beszédjüket. Pedig ő nem egy buta lány, megmondta a Mama is meg a Régitanítónéni, vigyék csak nyugodtan a zöld iskolába, megállja a helyét, rendes, okos lány ez! Most, hogy elköltöztek, közelebb is van a zöld iskola, mehet egyedül is, szóval így lett. De ez egy furcsa iskola, nem mindig lehet érteni a dolgokat.

A szabadidőt azt persze, hogy tudja, hiszen az van rajta most is, a rózsaszín szabadidő, a Mama kimosta, és szerencsére meg is száradt reggelre a sparhelt mellett. Csak az iskolába szabad felvenni, nem is engednék el rendes ruha nélkül, amint hazaér, leveszi, behajtogatja a nagyszekrénybe, aminek az aljában az iskolatáskának is van helye, mert a fontos dolgokat mindig ott kell tartani. A felsőn ott táncol a Hanamontana, szép csillogós ruhában.

– És te hogyan töltöd a szabadidődöt?

Az Újtanítónéni ránézett, nagyon mosolygott, látszott az összes foga, mint a Mama gyöngysora, amit egyszer megmutatott neki, azt is a szekrény aljában a kis dobozban tartotta.

– Mit szoktál csinálni, mi a hobbid? – az Újtanítónéni úgy tett, mintha segíteni akarna, de csak jobban össze-zavarta.

– Nincs neki! – vigyorgott Kinga, és nyújtotta fel a karját, hogy ő akarja mondani, mert neki van, ez csak természetes. Kinga nem szabadidőben volt, majdnem úgy volt öltözve, mint a Hanamontana, csak nem látszott ki a hasa. Nem is hallotta, hogy mit mond a Kinga, úgysem értette volna, azt figyelte inkább, hogy mit sutognak a többiek, hallotta, hogy a nevét említik, és nevettek is hozzá.

Hirtelen nagyon hiányzott a régi iskola. Igaz, hogy a Régitanítónéni nem beszélt ilyen szépen, csilingelősen, a fogai sem ragyogtak úgy, mint a Mama gyöngyei, de olyanokat mondott, amit mindenki megértett. A gyerekek is inkább rosszak voltak, nem maradtak csöndben az órán, és ki is nevettek néha egymást, de mégis, most valamiért sokkal inkább szeretett volna ott lenni.

A csengő megszólalt, ő már ugrott volna fel, de látta, hogy mindenki a helyén marad, és türelmesen várja, hogy a tanító néni szóljon.

– Vége az órának, egyétek meg a tízóraitokat!

Büszkén csomagolta ki a kakaós csigát, a pékségben vették idefelé jövet, kivételesen elkísérte a Mama, és sike-

rült rávennie, hogy bemenjenek a kenyérillatú boltba. A nagyfejű Hajni és a Hanamontanának öltözött Kinga az első padban rojtos szélű kis terítőket tettek az asztalra, és sorban előpakolták a dobozokból a joghurtot, a szendvicset és a kis szelet csokit. Mikor végeztek, Kinga hátrafordult.

– Kérsz a miénkből? Vagy van ennivalód? – a hangját ugyanolyan csilingelőre állította, mint az Újtanítónéni, mosolygott, és kicsit megrázta szőke haját.

A kakaós csiga hirtelen nagyon száraz lett, alig tudta lenyelni, szólni sem tudott, csak megemelte a pékség zacskóját, mutatva, hogy persze, van mit enni, mit is gondolnak ezek! Nagy nehezen legyűrte a csiga maradékát, a zacskóval elindult a szemetes felé. Mindenki a padban ült, ették a tízórait, nem mondta nekik senki, hogy nem lehet, mégsem álltak fel, csak ettek, és nézték, ahogy végigmegy a padsorok között.

– Töröld meg a szádat, maszatos lett! – csilingelt Hajni, úgy látszik, ezek gyakorolják a csilingelést, lehet, hogy elsőben direkt volt ilyen órájuk, és onnantól így kell beszélniük. Hát ő ugyan nem fog, még csak az kéne, lenne is nagy nevetés a telepen! Már indult a karja, hogy megtörölje a száját a rózsaszín szabadidő ujjában, de észrevette Hajni kezében a szalvétát. A lány mosolyogva nyújtotta felé, mozdított egyet a kezén, hogy na, vegye már el! A szalvétán szívecskék voltak meg csillagok, a szélén meg ezüst minta.

– Ha maszatos, hát maszatos! Úgy marad! – mordult. Kell a fenének a puccos szalvétája.

– De hát én kedves voltam veled! – csilingelt egy kicsit vékonyabb hangon Hajni.

– Hagyd, biztosan verekedős is! – kiabált az ablak mellől a szemüveges fiú.

Az Újtanítónéni erre a szóra lépett be, mosolygós arca egyszerre elkomorult.

– Ki a verekedős? Nem szép dolog a verekedés, ugye ezt már nagyon sokszor megbeszéltük. És ti – ezt kicsit hangosabban mondta, és megállt egy pillanatra – , ti, nem is verekedtek soha, ugye?

A többiekkel együtt rázta a fejét engedelmesen, hogy dehogy, nem verekedős, és tényleg, utálta a verekedős fiúkat, mint a Samu, na az ő közelébe nem volt ajánlatos menni, amikor rájött az ötperc. Persze volt már, hogy nem tudta kikerülni, és akkor azért a Samu is kapott eleget, meg kell tudni védeni magát egy lánynak is, ezt azért megtanulta. Ha bántják, vagy bántani akarják például. Akkor.

A rajzolás az jó volt, kapott színes ceruzákat, ki kellett színeznit egy lány ruháját meg egy házat, hamar eltelt az idő, és nem is kellett már mást csinálni az iskolában aznap. Mehettek haza.

Majdnem a régi házuk felé indult el, de aztán persze eszébe jutott, hogy már az újba kell menni, ez a másik telepen volt, a közelebbin, a Mama el tudta intézni, hogy átköltözzenek, itt legalább nem vizes a fal. Mert a testvérei folyton betegek voltak, és azt mondta az orvos, hogy azért, a fal miatt.

Most is orvoshoz ment a Mama meg az egyik testvére, a legkisebbre meg neki kellett vigyázni, ezért is sietett haza. A kicsi sírt, amikor átvette a Mamától, etesd meg, szól

még vissza az asszony az ajtóból. Előkeresett egy kenyeret, abból tépett egy darabot, odaadta a kicsi kezébe, de az csak sírt, hüppögött, az anyját akarta volna. Ringatni kellett egész délután, a háta fáj már, de ha leült, még hangosabban sírt, sétált vele inkább. Az iskola nem is jutott eszébe, nem gondolkodott rajta, hogy mit akarhattak a szabadidővel, csak egyetlenegyszer, amikor a Hanamontánás felsőt a szekrénybe tette, akkor villant be, hogy ha verekedős lenne, mint ahogy a szemüveges mondta, akkor a Hajni szőke haját meghúzta volna, jó erősen, hogy egy darabig ne legyen kedve csilingelni.

Trombitásné Gombos Mária: Karlstejn vára

SZABÓ ILONA VALÉRIA

EGYÜTT SPÓROLUNK

Magamban türelmetlenül figyelem, ahogy töprengve nézegeti, vizsgálgatja az elemet az órás, mintha sohasem látott volna még gombelemet. Ötvenes, régi vágású szakember, még a multik előtti világból, szakértően, lassan forgatja a kerek, lapos fémtárgyat, gondterhelten, mintha hozzáfűzni valója lenne, amit mondana is, meg nem is. Külön, kis pultnál ül az óráktól és ékszerektől csillogó üzletben, egy sziget az egyszerű használatra szánt áruk tengerében.

Már másodjára próbálkozom elemügyben, néhány napja a fővárosi szupermarket üzletsorának egy másik órákszer üzletében jártam, ahol a fiatal eladó azt tanácsolta, hogy hozzak be egyet mintának, merthogy olyan sokféle van. Egyelőre nem is vagyok benne biztos, hogy cserélni kell, de a digitális mérlegem az utóbbi időben tréfát űz velem. Egy hetes diétázás után fellépve rá megdöbbenve látom, hogy két kilóval többet mutat az induló súlyomnál. A morcoságom attól sem oldódik, hogy bekapcsoláskor barátságos hellóval köszönt. Újra ráállok, most két kilóval kevesebb vagyok. Megismétlem még néhányszor, és megnyugszom, már csak a kedvezőbb értéket mutatja. Valószínűleg a mérlegem is okos, mint a telefonom, csak éppen nem tudok róla, és induláskor a korábbi súlyomat olvassa be a memóriájából. Jó lenne utánanézni, de ki tudja már, hogy hol van a leírása.

Közben az órás döntésre jutott, és felnézve rám azt mondja:

– Nézze, én tudnék magának adni gombelemet – majd megnevezi az összeget, hogy mennyiért, de szerintem nem éri meg azt az árat. – Menjen be a szupermarketba itt mellettünk, nézzen széjjel az elemek között, lehet, hogy féláron meg tudja venni.

Meglepődve hallgatom. Szépen megköszönöm, majd úgy teszek, ahogy ajánlotta, és kicsivel negyedár felett megveszem a gombelem darabját. Kettőt is, mert annyi szűkséges a digitális mérlegembe.

Közben eltűnődöm a tapasztaltakon. Az elégedettségemet, hogy jókora összeget sikerült megtakarítanom, beárnyékolja az eladó gondterhelt, mérlegelő viselkedése, ahogyan nehezen, de végül meghozza a döntést magában, hogy munkáltatója érdekeivel ellentétben az előnyösebb lehetőséget ajánlja nekem, a vevőnek.

Az alkalmazott lojalitása a munkaadóhoz nyilvánvaló alapkövetelmény. Az utóbbi idők tapasztalataiból viszont arra a következtetésre jutok, hogy ez nem mindig valósul meg a gyakorlatban. A multik iránti ellenszenv közismert, de az említett óra-ékszerbolt például nem multi. Az alkalmazott mégsem hozzá, hanem a vevőhöz lojális. Vajon mi készíti erre? Az empátia a laposodó pénztárcájú kisemberek iránt, ahová magát is sorolja? Vagy az irracionális árkülönbség, ami az óvatlan vevőt csapdába ejti? Az ajánlott árért azonban én sem vettem volna meg az elemet, először körülnéztem volna, hogy nem találok-e kedvezőbb lehetőséget. Órásunk esetleg felhívhatná munkaadója figyelmét, hogy célszerű lenne lényegesen csökkenteni a termék árát. Vajon miért nem ezt teszi? Mert valószínűleg úgysem vennék figyelembe a javaslatát. Ezért inkább a vevő felé kezdeményez, akivel amúgy is jobban együttérez, és aki legalább megfogadja a tanácsát.

A szupermarketből egy kozmetikai cikket forgalmazó üzletláncba tartok. Kifogytam néhány alapvető szépségápolási cikkből. Listám van, pontosan tudom, hogy mit szeretnék, ez a vásárlási módszer számomra bevált: idő-, energia- és költségtakarékos. A folyékony alapozó a legdrágább tétel, de megnyugtat, hogy egy évig is elegendő mennyiség van benne, belerakom a kosárba. Van vásárlói kártyám is, a szokásos pontgyűjtéssel, kuponfüzet nyomtatással, amiből kedvezményes áron termékeket lehet vásárolni. Most azonban sietek, a rendszert is régen használtam már, nincs türelmem bibelődni vele. A pénztárnál a fiatal eladó lehúzza a kártyámat, és megkérdezi: – Látom, összegyűltek a pontjai. Nem szeretné beváltani? Ennél a drágább terméknel – veszi kezébe a folyékony alapozót – húsz százalékot is megtakaríthat a joker-szelvényvel. Az bármilyen termékre beváltható – ajánlja könnyedén, mosolygósan a számára is ésszerű rendszer előnyeit.

Látja, hogy habozok. A kassza melletti pulstör végén található gép felé lép a kártyámmal.

– Kinyomtassam a kuponfüzetet?

– Legyen szíves. Köszönöm.

Megkönnyebbülten lélegzek fel. Nem kell kiállnom a sorból, babrálnom a gépnél, aztán újra sorba állni. Az eladó nyomtat, majd visszalibben a pénztárhoz, és letépi a jokerszelvényt.

Nem okoz neki nehézséget azonosulni a munkáltatójával, mert a rendszer gyors, logikus, vásárlóbarát. Így lehet egyszerre kétfelé is szolgálni.

Elgondolkodva jövök ki a boltból. Bár nagyon eltérő módon, de ma kétszer is segítettek nekem takarékoskodni.

Trombitás József: Rönk borozó

PERGELANTAL

SZUSZOGÓ

A fiatal házaspár boldogan vitte haza első gyermekét. A fiúcsesemő szép volt, nekik a legszebb. Az életük középpontja a lett a kis ember, aki erőteljes hangon követelte az életéhez szükséges javakat, s ha megkapta, nyugodt alvással pihente ki új élete megpróbáltatásait. A kiságyból megnyugtató szuszogása hallatszott.

„Szuszogó” – mondta apja, aki büszkén figyelte fiát.

A bajok néhány nap múlva kezdődtek. A gyerek egyre nyugtalanabbá vált. Sírása előbb erősödött, majd egyre halkabb és erőtlenebb lett. Szülei kétségbeesetten és tehetetlenül figyelték a változást.

Teltek a napok, s a gyerek egyre hosszabb időt töltött alvással. Látszott, hogy egyre gyöngébb, szuszogása mind halkabbá vált.

A szülők tudták, hogy nem várhatnak tovább. Az orvosi rendelőben a falu háborút megjárt, elismert orvosa fogadta őket. A rendelőben majdnem minden fehér volt. A csempék, a székek és a vizsgálóasztal borítása, az orvos köpenye a tél színének ridegségét árasztotta.

Az orvos a gyerek fölé hajolt és hosszasan vizsgálta. Szemüvege ezüstösen csillant, ahogy a szülők felé fordult:

– Nincs ennek a gyereknek semmi baja, csak az anyja tehetetlen – mondta ki a diagnózist.

Az anya úgy érezte, mintha jeges fuvallat érné.

Fölöltöztette fiát, s megszegyenülten hazaindultak.

Amint kiléptek az ajtón, az orvos leült, szemüvegét az asztalra tette. Szemében szomorú fény jelent meg, s hosszan nézte a rendelő csukott ajtaját.

Két nap telt el. A családban terjedt, hogy a kisgyerekekkel valami baj van. Két nagynéni állt a kiságy fölött, s nézte az egyre gyengülő, sápadt testet.

– Ugyanaz? – kérdezte az egyik.

A másik rábólintott.

– Ugyanaz, mint a János fiáé volt. A családban a fiúknál öröklődik. A János fia belehalt.

– Azonnal visszük a gyereket az orvoshoz! – szölt az anyának az egyik nagynéni. Jóformán futva tették meg az utat a rendelőig. Az orvos meglepődött, amikor majdnem rá-törték az ajtót.

– Doktor úr, haladéktalanul kórházba kell küldeni a kisgyereket! – mondta ellentmondást nem tűrő hangon a nagynéni.

– Valószínűleg egy örökletes betegsége van, ezért gyengült le ennyire – tette hozzá.

Az orvos előbb a két nőre, majd az alig pihegő gyerekre nézett. Az asztalhoz ült, és gyors mozdulatokkal megírta a beutalót.

Amikor a mentőautó elindult, az apa reménytelenül nézett utána. Bement a házba, és nézte az üres kiságyat.

– Szuszogó..., Szuszogó, mi lesz velünk? – mondogatta. A kórházba érve egy gyerekorvos vette kézbe a kisgyereket. A doktornő levetkőztette, és alaposan megvizsgálta az életjeleket már alig mutató kis testet.

– De kár ezért a szép gyerekért! – mondta önkéntelenül. Az anya szeme előtt elsötétült a világ. Hirtelen nem is tudta, hogy hol van, csak a doktornő szavai csengtek újra és újra vissza.

– Doktornő, ugye nem hal meg? – kérdezte kétségbeesetten.

– Gyomorszájszükülete van. Egy izom ránőtt a gyomorszájra, ezért nem jut táplálék a szervezetbe.

Esélye csak akkor van a fiának a túlélésre, ha azonnal megműtjük.

– Van még remény, hogy sikerül a műtét?

A doktornő töprengve nézett maga elé, majd az anya szemébe nézett.

– Nem akarom Önt áztatni. Mindent megteszünk a siker érdekében, de ide már több kell, mint az orvostudomány. Némi reményt adhat, hogy a gyomorszájszükülettel született fiúk nagyon erősek. Sikeres műtétet követően gyorsan fölgyógyulnak, sokan közülük felnőttkorban kitűnő sportolók, többen olimpiai bajnokok lesznek. Most azonban nincs időnk! Ha belegyezik a műtétbe, itt írja alá – mutatott a papírra a doktornő.

– A férjem beleegyezése...?

– Egy perc vesztegetni való időnk sincs!

Miközben előkészítették a műtöt, az anya látta, amint a doktornő igyekezett vért venni a gyerektől.

Rövid vizsgálódás után megértette, hogy már csak a fején lévő érből juthat vérmintához. Az anya elborzadva látta, amint a tű beleszúr az élettelennek tűnő testbe.

– AB negatív. Sürgősen egy egység! – kiáltotta a doktornő a sebésznek, majd bezárult a műtő ajtaja.

Az anya maga sem tudta, hogyan botorkált le a lépcsőn. A kórház előtt egy park volt. Az októberi őszben hidegen fújt a szél, vörössárga levelek kergetőztek a bokrok között. Néhány járókelő fázósan sietett át a parkon. Ekkor vette észre a templomot. Ajtajából sejtelmes fény szűrődött, tetején a hold fénye világította meg a keresztet.

A templomba lépve tömjén és krizantém illatát érezte. A nagy, fehér szirmú virágok elborították a főoltár előtti teret. Rajta kívül senki nem volt a templomban, mégis úgy érezte, mintha figyelné valaki. Egyik mellékoltárnál Szűz Máriát ábrázoló festmény volt. A sejtelmes belső fényben mintha megelevenedett volna a kép. Szűz Mária ruháját szellő mozgatta, hullámoztak a színek. Szeme szelíden nézte a virágok tömegét.

Az anya térdre ereszkedett az oltár előtt. Kezét összekulcsolta, s mondani kezdte az imát:

– Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy...

Számtalanszor elmondta az évezredes imát, s mindig könnyöngött, hogy ne hagyják meghalni egyetlen fiát.

Órák teltek el, vissza kellett mennie a kórházba. Nehezen hagyta el templomot, vállát mintha ólomsúly nyomta volna. Már azt sem érezte, hogy a távolból egy tekintet, Szűz Mária tekintete kíséri.

A kórházban rideg csend fogadta. Tanácstalanul téblábolt, nem mert a műtőhöz menni. Egy arra járó orvostól kérdezte, hogy tud-e valamit a most műtött kisgyerekről?

Az orvos azt válaszolta, hogy nem mondhat semmit, érdeklődjön a műtétet végző sebésztől.

Fölbotorkált a műtőhöz. Még világított a nagy műtőlámpa, de az asszisztensek már a műszereket rakták el. Az acél rideg csörgése kísértetiesen hatott a folyosó félhomályában. A műtőasztal üres volt, csak egy fehér lepedő takarta.

Halálra váltan nézett körül, amikor meglátta a sebészt. Az orvos már levette maszkját, homlokán apró vízcseppek csillogtak.

– Menjen a kórterembe, anyuka – mutatott az ajtóra a sebész. Kemény legény a fia – tette hozzá fáradt mosolylyal. Mielőtt belépett volna a kórterembe, hirtelen hátrafordult. Mintha nézné valaki. A folyosó végén egy műtőruhába öltözött nővér állt. Arcán maszk, csak a szeme látszott.

„Ez a szem! Valahol már láttam ...” – tűnődött az anya. Azután eszébe jutott. Nem is olyan régen, a templomban, Szűz Mária szeme!

A nővér intett, majd eltűnt a folyosó fordulójában.

A kórteremben egy kiságyon apró gyermektest feküdt. Mozdulatlan volt, csak halk, egyenletes szuszogása hallatszott.

Trombitás József: Falifogas agancs

RENDIK ZSUZSA

„SÁRGA VESZEDELEM”

Nem. Nem a kínaiakról lesz szó.

Csak egy rövid utazást teszünk a helyközi járaton. Egész pontosan át egy dimbes-dombos városon, majd annak a főváros felé autópályával összekötött vonalán. Itt vezet buszát – ahogy a népnyelv szerint elhíresült – Örült Józsi. Tehát utazás – az ő koponyája körül.

Kövessük figyelemmel egy morcos reggelen Orsit, kis havernőmet, aki a körülírt útvonalon utazott Józsival...

Felszállt, és felvillantotta előtte bérletét, nyomában Péterrel. Ekkor üvöltés harsan fel:

– Mi a jó...anyátoké nem szálltok felfelé gyorsabban! – majd Péterhez, aki szintén mutatja a bérletét, a következő kérdést intézi: – És jegyet ki vesz?

Péter úgy gondolja, hogy jegyet az vesz, akinek nincs bérlete, és eme ismeretének hangot is ad.

– Vegyél jegyet! – bömböl makacsul Józsi. – A barát-nődnek!

– Bérlete van.

– Nem láttam!

Megmutatják neki újra. De nem nyugszik meg ettől sem. Fokozottan keresetlen szavakkal szapulja továbbra is a felszálló utazóközönséget. Becsukja az ajtót.

Táskák, hátizsákok, esernyők, fél kezek, ilyesmik kívül rekednek.

Valami összetettebb problémája lehet, mert a megállók között maga elé mormog, fogai közt szűrve a szót, csapkodja a kormányt, egyre csak pummog, mérgeződik. Aztán hirtelen megfordul, és közli a még álmos és teljesen értetlen utasokkal:

– És akinek ez nem tetszik, kinyalhatja a ...

Örült Józsi fénykorában autóversenyző volt – így szól a fáma –, de egy balesete után kiszuperálták. Azóta nem stimmel minden ennél a Józsi nevű emberrendszernél.

Végigkanyarog a busz a városon. Gyorsan haladnak, tekintettel a felszállások feszített ütemére, melyet Józsi diktál. Az utazók menet közben ide-oda dőlnek, többnyire egymásra vagy a másik ölébe.

Az utolsó városi megállónál többen leszállnak. Inkább bevárják a következő járatot. (Jól ismerik a sofőröket.)

S a sztrádára hajt a busz. Emberünk újra hátrafordul a még mindig csak eszmélő utasokhoz:

– És most azt is megbánjátok, hogy megszülettetek! – süvölti nekik. Aki nem értené, miért, az hamarosan tanúbizonytságot szerez.

Örült Józsi felgyorsít százezerre, egyik kezével a dudát nyomja, a másikkal kormányoz. Autók spriccelnek szét két irányba előtte.

– Vigyázz, jön a busz! A volán mögött Nemnormális Józsival!

Beéri a tíz perccel korábbi járatot, megelőzi, ettől kissé lehiggad.

Busza, mely maga a „Sárga Veszedelem”, csörtög, zörög, minden ízében reszket. De nem lassít.

Az utasok szívét jeges rémület markolja. Mindenki kapaszkodik, ahogy csak bír, és csöndben, szüntelen szolozsmázik a bajusza alatt. Ma reggel ismét lesz egy

busznyi imbolygó ember, akik szent döbbenettel a tekintetükben megfogadják, hogy Őrült Józsvival többet nem. Ha százszor is sietnek, akkor sem. (Mert azért csak félti az ember a tyúk...s életét.)

Űrhajós kiképzés első fázisa ez, vele utazni.

A busz ma kerülővel megy a pályaudvarra. Az első fővárosi megállónál mindenki leszáll inkább. Orsi az első között, reszkető inakkal.

Három űrhajósjelölt marad.

– Mi van, nektek nem volt elég? – fordul hozzájuk az Őrült hitetlenkedve.

Berántja az ajtót. További sorsukról nem tudunk.

Én meg inkább a régi autóúton járok. Igaz, így utam közel sem ilyen hangulatos, mint ezzel a Bolondos Józsvival.

Egy dolog azonban tagadhatatlan. Hamar odaér.

Hova is?

Trombitásné Gombos Mária: Pipacsos

MOLNÁRNÉ BODA MÁRIA

GAME OVER

Reggel felébredvén ráklikkelek a mai napra.

Egyelőre várni kell, még nem tudom, mit hoz elő a mai napról az adatbázis.

A rendszer dolgozik. Lassan kitörlöm szememből az álmot.

A monitor megvilágosodik. Elhúzom a függönyt.

Következő menüpontként a startot választom. Chat-en utolérem személyügyi menedzseremet, és megkérdezem, melyik file-on dolgozzak.

Kattog a gép. Melegszik. Gyakran túlterhelt.

Magamhoz veszek néhány kalóriatáblázatot. Burkolok némi „actireguláris”-os update táplálékkiegészítőt, csak-hogy okés legyen a homeosztázisom, és remekül indul-

jon a napom.

Vágod? Ja...

Csörög a telcsim. Sony 6110. Ki kell lépnem a programból.

A túloldalon valaki tépi a száját. Kommunikál. A mindenható logosznak engedelmességgel megpróbálom interiorizálni a készülékből felém áramló auditív ingereket. Agyamban bizseregnek a neuronok. Zümmög a winchester. A memória túlterhelt. Töröljön a fájljából! De hát minden kell. Legyél csak konformista, különben antiszociális perszónának nyilvánítanak. De hisz ez diszkrimináció! Nem érted? Sebjaj. Rá se ránts! Lényeg, hogy elkerüld a divergenciát, pláne a diszkrepanciát. Te csak imitálj, plagizálj. Szocializálódj, ha tudsz. Légy, aki nem is voltál! Micsoda szlogen!

Divina Commedia!

Az a bizonyos anonim valaki még mindig „veri a nyálát” a vonal túlsó végén. Nem baj, van headsztemem, kihangosítom. Hadd mondja! Közben is tudok type-olni.

Nesze neked feed-back...

Káosz lett a kozmoszból. Lényem epicentrumát kutatom, a végtelen „Om”-ot, Jahvet, Allahot, Visnut vagy legalább annak megragadható avatárjait... Hiába.

A divatlapok azt sugallják, nem mindegy, milyen az interiőr... De nem ám!

A stylist-om a külsőségekre helyezi a hangsúlyt. Lényeg a látszat, a máz, a puder.

Bevaxolom a hajam, botox kezeléssel eltüntettem a ráncokat. A szoliban barnára süttetem a hasam, a bőröm. Már ha maradt még bőr a képemen...

A transzplantáció is lehetséges. Orrommal testközelből szagolhatom a fekáliát.

Sirály? Ja...

Megfelelő személyi edzővel, spinninggel, jogginggal egy hét alatt akár húsz kiló zsírt is veszíthetek, és sok minden mást is.

Agykontrollal kitérítom a teret. Már nem látom benne az agyam. Az orvos felveszi az anamnézist. Másnap már nem emlékszem, mit is mondott. Töröltem az adatokat, vagy lefagyott a rendszer. Rendszerhiba. Benned van. Bennem és bennünk. Határainkon innen és túl.

Nem gáz? „Nem tom”.

Kicsit már túl transzparenssek a transzparenssek...

Fél füllel hallgatom a rádiót.

Fél szívvel átélem a borzalmakat, s inkább más adót keresek az éterben.

Tömény redundancia.

Éránk indifferens marionett bábujaként kóválygunk a globalizáció útvesztőiben.

„Glissando! Glissando!” Épp csak futamszerűen érintsük a mellettünk elsuhanó mirákulumot! Sűgja a nagy plagiátor.

Az intelligencia, a lélek, a szellem, a belső konstrukciója, ha kell renovációja nem jó befektetés.

Világbéke, belső béke nem biznisz. Null profit.

Elindulok otthonról. Nem találok az utat...

Ennyit a GPS-ről.

A képernyő elsötétül.

GAME OVER.

DARÓCI LAJOSNÉ

NINCS MEG...

Először még nem, csak a vánszorgó idővel látta barátját kifacsarodott nyakkal, lábbal, karral...

Minden kráterbe, szakadékba, bokor alá benézett, semmi. Azaz senki.

Hihetetlen erővel, szinte lihegés nélkül ért fel a hegyre, hogy körülnézzen. Zoli se lihegett mögötte, ja, negyven évvel fiatalabb: veszélyérzet és túlreagálás nélkül.

Most meg itt hagyta egyedül, mert eszébe jutott, hogy ő is menne a szentmisére.

Hadd menjen, még jó is, hogy nem ragadt rá az aggodalom. Ígérte, hogy küld maga helyett valakit, de kiment a fejből. Hiába no, művészember. Ha énekelve hallotta volna a kérést, biztos jobban emlékezett volna rá...

Már a táj szépsége se nyűgözi le.

Édesdrágajóistenemhavagyvagnemvagyaddhogynelegyenbaja – mantrázza monoton hangon magában. Hátha.

Csak az ember képes ilyen mély sebeket szaggatni a földbe. Mert kell az iparnak a bauxit. Értéktelen volt az élet, akár az állatok mérhetetlen szenvedéseire gondolunk (még a vak lovakat is halálukig dolgoztatták), akár a bányászok embertelen élet- és munkakörülményeit nézzük. Már nem működik a bánya. Az anyaföld megbocsátott (vagy vigasztalásul?) holdbéli tájat varázsolt a sebek helyére: Gánt Grand Canyonja – kicsiben.

Csak most veszi észre az eszeveszett madáracsicsergést. Csak a kétségbeesett sikításoktól hallgatnak el egy percre: Laci..... Laci.....

Jó lenne érteni, mit mondanak, hátha üzennek, hol lehet, akit keres.

Ruhaszaggató túskebokrok, bokatoró buckák, legurulást segítő, morzsalékos talajú hegyoldalak, csak az alján megállító szakadék mélye...

Milyen impozáns volt még órákkal ezelőtt az első hatás: a rügyező fák, a sárga virágok frissen-zöld bokrai. Lefényképezett minden különleges követ, szirtet, most meg csak a gépet markolja a zsebében. Inkább a telefont hozta volna el! Igaz, itt nincs a húszas számára térerő, de ő harmincas... És ha mentőt kell hívni?

Elhessegeti az újra meg újra feltoluló nyugtalanító

érzéseket, miközben más turistautakra is be-benéz, hátha...

A visszaúton szóba elegyedik a bányamúzeum tárlatvezetőjével: bocsánatot kér a csoport tegnapi vidámságáért, akkor még nem volt baj, de most lehet, hogy van. Még neki kellett vigasztalnia az ex-bányászt: az illető járt már errefelé, egyébként is felnőtt ember, tud magára vigyázni...

Ő maga is elhitte, és némileg könnyű szívvel tért vissza a Fecskepalotába. A kérdések aztán visszarántották a valóságba: Nellyt nem láttad? Elment volna ő is a misére?

Villámcsapás – a fejbüdtől a bokáig: ezek ketten tévedtek el!!!!

Aztán összeállt a kép: Nelly lassan haladt, egyébként se tud gyorsan menni, lemaradt, mert lefényképezett minden szépséget. Laci nem hagyhatta ott egyedül... Aztán eltűnt a rikító sárga kabátos, a csapat utolsó tagjait is szem elől veszítették, és elvétették az utat.

Mire holtfáradtan kikecmeregtek az autóútra, az utolsó reményük is szertefoszlott: hiába hívták a vezetőt, nem volt nála a telefon...

Na végre! Két autóval kétfelé siettek értük.

Mikor a távolban megpillantotta a lassan botorkáló magas és az alacsonyabbik alakot, már visszanyerte önuralmát: nem láthatják az arcán a rémület nyomait.

Még gyorsan szólt a bányász bácsinak, hogy megvan a keresett személy, hadd örüljön ő is, majd megkönnyebbülve nevetett a többiek csúfolódásán: megijedtél, hogy mi lesz az IRKA-val, ugye? Leplezni kellett, hogy az eszébe se jutott.

Mikor már az ágyán ült, akkor buggyant ki a könnye. Pedig akkor már nem volt semmi értelme.

GONDOLATOK HABOS LÁSZLÓ: IDŐTÖRÉS CÍMŰ KÖNYVÉRŐL

A Poly-Art Alapítvány gondozásában megjelent versgyűjtemény Habos László (Érden élő író, költő, szerkesztő) hatodik önálló kötete.

Impozáns borítóját, amely egyéni módon ábrázolja a különleges értelmű címet, és a belső illusztrációkat is Wegenast Róbert, a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztii kereszttjével kitüntetett festőművész készítette.

Mielőtt a tartalomról beszélünk, szót kell ejteni annak formai megjelenítéséről.

A költő nem használ írásjeleket (néhány vessző kivételével), ebből adódóan nincsenek mondatkezdő nagybetűk sem. Az értelmezéshez akár többször is el kell olvasni a műveket.

A gondolati egységet nem mindig tördeli versszakokra.

A bevezető előszóféleében Horváth István lelkész így ír: „...az író életében folyamatosan jelen van egyfajta szenvedés... A szenvedések kohójában formálódott csendben türelmessé, könyörületessé vált, szebb lett a lelke... A vers a lélek tükré.”

Ezek ismeretében megértjük a formahasználatot, s végigolvasva a könyvet rádöbbenünk, most nincs is szükség központosításra.

A tartalmat tekintve három egységet látunk.

A „Szeretet ölelésben” című első, a legszentebb érzésről szól, mélyen átélve mindenik formáját: akár az isten szeretetét szomjazó fohászról („kérj helyet tenyerében / az irgalmas halásznak” – Hálóban), akár az emberi szerelemről legyen is szó.

A „Zárkacsendben” ciklusban a börtönévek mély nyomot hagyó emlékei jelennek meg. A szerző ahhoz a korosztályhoz tartozik, akiknek még kötelező volt a sorakatonai szolgálat. Megtagadta, hogy fegyvert fogjon, ezért ítélték el. Az átélt hatások soha nem felejthetők el, álmokban visszajárók, és a ma mindennapjaiban is kísértők.

Két verset is olvashatunk itt ugyanezzel a címmel. Az egyiket Bogner Mária Margit emlékére írta, míg a másik a saját, a sokszor megélt, gyötrelmes éjszakák nyomasztó világát idéző visszaemlékezés.

Többféle témát dolgoz fel ebben a részben.

„A remény színei” szimbólumok halmaza:

„vérpiros”: „éjjel elvérzett a remény”

„lángvörös”: „benned is van a fényből / ne pislákolj / hanem lángolj”

„hóféhér”: „szaporán lüktető szívvel / félem én az istent”

Az „Örökségem” című versben az édesapáról így ír: „átveszem örökségem..., a tisztességet, amit majd én is tovább adhatok.”

A „Szabadulás” tömören konstatálja istennel való oldozhatatlan kapcsolatát.

„A homok” az újrakezdés ismétlődését szimbolizálja. Itt található a szerelmes versek is. Hogy a kedvest érintesse, még erősebb a vágy a távolság miatt.

Figyelemre méltó az a finomság, ahogy a költő megjeleníti ezt a témát, ellentétben a jelenleg oly divatos, túlzottan naturalis, szinte obszcén stílussal.

A kötet harmadik egysége a „Zárójelben” címet viseli: kérdések, kételyek, kétségek, az önmegismerés, az istenlátás, isten-érzés képei a dominánsak.

„, a hit / szépen faragott vándorbot / hiába segít nagyokat lépni / mégis kevés”. Aztán az örök felismerés: „nem tudom / honnan jöttem / s hova kell megérkezniem.” (Részlet a címadó versből).

„, én szabad voltam ott / börtöncellám falai között / de szabadon is rab vagyok / ég és föld között” (A Szabadság c.)
Ismétlődő képek:

– az ima, a református templom liturgiája

– a leégett gyertya, a maradék csonkja, (melyek szimbolizálják a múltó idót, a maradék létet)

– Krisztus követése a Via Dolorosán, a szenvedés jelenkori megélése

– a Krisztus-kereszt átvétele. „Ó, te, Golgotára igyekvő, kérlek, várj meg!”

A kötet címadó verse sokat elárul a szerzőről: „,a kettétört idő / mindenféle lánctól megszabadít” (Időtörés II.)

A költői képekben megjelenő versek átvitt értelmet (is) hordoznak, ezzel együtt mély lelkiséget igénylő gondolatok gyűjteménye ez a kötet.

Kreischer-Ruszin Nelly

(Megjelent a Kláris irodalmi-kulturális folyóirat 2017/3. számában.)

BEMUTATKOZIK

LUKÁCS MÁRIA

Nekem ünnep az a nap, amikor a verseim születnek. Ez a mondat lélekmegerősítő számomra. Lukács Mária vagyok 1957-ben születtem Vácon. A Börzsönyi lábainál eltöltött időszak gyerekkorom meghatározó része, a szokolyai emlékekre szeretettel gondolok vissza.

Jelenleg családommal Verőcén élek, verseimet lánykori nevemen publikálom, amelyek megjelennek

- a www.poet.hu főoldalán
- a Másképp Látók: Internetes Irodalmi és Művészeti Kör weblapján

([ttp://tfiser.shp.hu/hpc/web.php?a=tfiser&o=lukacs_maria_versek_BeQe](http://tfiser.shp.hu/hpc/web.php?a=tfiser&o=lukacs_maria_versek_BeQe))

- a KisLant Irodalmi Folyóirat hasábjain
- valamint a helyi újságban.

Részlet a NET-VAX Csoport által készült riportból (2014 december 13.)

2008 decemberében napvilágot látott első versem. Az írás hobbi az életemben, de nagyon szeretem, és izgalommal tölt el mindig, ha jön az ihlet.

„Olyan vagyok, mint egy kapszula:
zöld vérből, lágy testben ereklye;
erőltettek, ide-oda tettek – fünek-fának;
megszülettem – kék vér nélküli
rokonságban, hol egy-két bála állott
az udvaron és sok keresztanya...”
(részl.: Olyan vagyok c.)

Az első kötetem 2013-ban jelent meg közösen Péter Éva Erika barátnőmmel, lélektestvéremmel, aki Lövétén él családjával. 2010 óta vagyunk barátságban, voltak közösen írt verseink is és találkozásaink. Második kötetem 2015 decemberében jelent meg Örökzöld címmel.

Kedves emlékek fűznek a verspályázatokhoz is, amit az Édentől Keletre G. Portál hirdetett meg a Poet. hu oldalon. Több ízben küldtem be verseket. Általában bekerülnek az első 25 közé, egyszer 4. helyezést értem el.

Összességében boldog embernek érzem magam, töreksem a harmóniára az emberekkel, családommal és a természettel való kiegyensúlyozott kapcsolatra. Az egész részeként, mint egy kis porszem a sok közül, tudatosan élek, próbálom a magam eszközeivel széppé és szeretetteljessé tenni a mindennapokat.

MOLNÁRNÉ BODA MÁRIA

vagyok, tökéletlen, hibákkal és gyengeségekkel teli ember, aki igyekszik jól használni mindazt, amit kapott.

1977-ben születtem Budapesten. A halálom időpontját egyelőre még nem tudom, de szerintem egészen soha nem halunk meg. Legfeljebb akkor, ha hűtlenek leszünk önmagunkhoz és a Szeretethez. Életemre úgy tekintek, mint egy hatalmas zarándoklat aprócska részére, egy parányi El Camino-ra önmagunk felé, és afelé, aki minket mindenestül szeret.

Pécssett élek férjemmel és hétéves kislányommal egy négyemeletes kertvárosi panelház első emeletén, aminek erkélye előtt csodaszép diófa magasodik. Hálás vagyok férjemnek, amiért gyengeségeim ellenére tizenkét év házasság után is elvisel, kislányomból pedig mérhetetlen erőt merítetek minden áldott és áldatlan naphoz. Tanulmányaimat Pécssett végeztem. Hittan-francia szakos tanár lettem, és részt vettem egy gyorsalpaló újságíró-riporter tanfolyamon, ahol a legfontosabb dolog, amit megtanultam: „A téma az utcán hever”. Írni szerintem bármiről lehet, ha pedig nincs ötletünk, csak körül vagy önmagunkba kell nézni. Legkiemelkedőbb tanárain, akikre leginkább felnézek, a gyerekek. A szeretet örökkévalóságába vetett hit nélkül már nem lennék sehol. A hittant a mai napig tanítom, a franciát sajnos egyre jobban felejttem. Életem nélkülözhetetlen része a zene és az írás. Gitározom, énekelek és énekeltetek. Mivel a szavak nagyon kevesek és tökéletlenek, sokszor a zene nyelvén próbálom elmondani mindazt, ami éppen foglalkoztat. A tanítás mellett egyre fontosabb számomra a gyermek-hospice szolgálatban való részvétel, önkéntesként. Rengeteget tanulok az „elmenőktől”. A reménytelenségből merítetek reményt, az erőtlenségből erőt. Ha fáradt vagyok, magam is ezt adom, és valaki odafentről valahogy mindig kipótolja tökéletlenségemet.

Semmiféle irodalmi elismerésem, díjam nincs, de rengeteg ajándékot kapok nap mint nap. Ajándék, hogy ma is felébredtem, hogy van, aki szeret, hogy a legreménytelenebbnek tűnő pillanatokban és helyzetekben erőt kapok. Ajándék a kislányom kicsi keze az arcomon, a gyerekek bizalma és szavak nélküli mosolya. Ajándék egy-egy felejthetetlen találkozás, a zene, az írás, és ha lustaságomat legyőzve futhatok egy jó nagyot a Malomvölgyi-tó körül. Ajándék a napsütés az arcomon, a beteg ember bölcsessége, a Balaton hűvös varázsa.

Legkedvesebb példaképem: Néri Szent Fülöp és Kalkuttai Szent Teréz anya, akiktől szeretném megtanulni, hogy a legnagyobb érték, ha kicsik tudunk maradni, toll és eszük annak kezében, aki valamiért réges-régen életre álmódott bennünket. Nem érdekből, nem díjakért és elismerésért, hanem egyszerűen szeretetből. Kell ennél több?

Örülök, hogy tagja lehetek az Érdi IRKA Íróklubnak. Úgy gondolom, hogy minden irodalmi pályázat része annak, hogy emberként igenis vágyunk mások elismerésére, de ugyanakkor azt is gondolom, hogy a legnagyobb díjakat és elismeréseket önmagunkban hordozzuk.

BEMUTATKOZIK

TROMBITÁS NÉ GOMBOS MÁRIA

TROMBITÁS JÓZSEF

Kisgyermek koromtól szerettem rajzolni és festeni, ezért rajztanár lettem. A főiskolán Winkler László festőművész tanítványa voltam. A tanítás mellett az alkotói munka tette teljesebbé az életemet. Megismerkedtem a díszítő fafaragással és dombormű faragásával is.

Részt vettem alkotókörök és alkotótáborok munkájában. Festményeimmel és faragásaimmal rendszeresen szerepeltem csoportos és egyéni kiállításokon is.

1994 óta tagja vagyok a Független Magyar Szalon Képzőművészeti Egyesületnek, így Budapesten az évente megrendezett országos és nemzetközi kiállításokon láthatók képeim.

Férjem díszítő fafaragással foglalkozik, így több alkotással együtt mutattuk be kiállításokon munkáinkat.

Festményeim eljutottak külföldre is. Németország, Hollandia, Lengyelország, Ausztria.

Legkedveltebb témáim: a természet szépségei, tájképek, várak, virágok, emberi arc, de szívesen festek állat portrékat is.

Dolgozom olajjal, akrillal, akvarellal, pasztellel, diópáccal, és készítek selyemképeket is.

Egyéni kiállításaim voltak:

Budapest 1986
Százhalombatta 1988
Érd 1990
Százhalombatta 2001
Pétfürdő 2002
Százhalombatta 2003
Sopron 2006
Öskü 2009
Százhalombatta 2010

A múlt század közepén Veszprém megyében Pétfürdőn születtem. 1977 óta élek Százhalombattán.

1976 óta foglalkozom díszítő fafaragással. 1979-ben vettem részt először faragótáborban Sárospatakon. Még ugyanabban az évben meghívást kaptam a Tatabányai Bányász Faragó Táborba. Ezek hatalmas lendületet jelentettek alkotó életemben. A táborokban sok-sok segítséget kaptam az „öregektől” Salló Pista bácsitól, Horváth Gábortól, M.Nagy Józseftől.

Faragásaimon gyakran alkalmazom a somogyi motívumot. Karcolozok kabak- és lopótököket. Alkalmazom a csont-, illetve az önberakást.

A díszítő fafaragás mellett rönkbútorokat és népi kisbútorokat is készítek.

1980-ban Dunaújvárosban Faragás Kategória Országos III. díját nyertem.

2002-ben megszereztem a Faragó Népi Iparművész címet.

Egyéni kiállításaim voltak:

Várpalota 1981
Százhalombatta 1981
Százhalombatta 1988
Százhalombatta 2001
Pétfürdő 2002
Százhalombatta 2003
Sopron 2006
Öskü 2009
Százhalombatta 2010

A KÖLTÉSNET NAPJA – FESTMÉNYEKHEZ ÍRT VERSEKKEL

Az Érdligeti Általános Iskolában vendégeskedett az IRKA és a KÉK:

a KÉP-VERS c. kötetben szereplő festményekből válogattak, valamint az ezekhez írt verseket olvasták fel.

A bevezetőben elhangzott, hogy a művészetek ilyen összekapcsolása nem új keletű: amikor az ősember mamutot rajzolt a barlang falára, varázsigt is mondott, rítustáncot járt, hogy sikeres legyen a vadászat. Együtt született a népdalok dallama is a szöveggel. A művészetek bölcsőjénél még együtt szerepelt minden ága.

A gyerekek fogékonyan reagáltak a festmények értelmezésére, tetszett nekik, hogy gondolatokat fogalmazhatnak meg.

Kiderült, hogy a vers és a kép alkotója nem valami elvont személy, a tankönyvben szereplő fotó, amelyikre bajszot és szakállt rajzolhatunk, hanem ők is hús-vér emberek, akik itt élnek köztünk, nemcsak jó humorérzékük van, de a gyerekekkel is jól tudnak társalogni.

Nagyszalóki András: Érdi sétány almafája c. képéhez Kreisner Nelly versét választottuk, Somfai István olvasta föl.

Bálint Imre: Találkozás c. festményéhez is Nelly verse hangzott el (Daróciné mutatta be.)

Tarnócziné Barabás Irén alkotása: A fény születése c. következett, Habos László versét Szabó Valéria előadásában hallhattuk.

Wischin Tibor Pipacsainál már a legfélénkebbek is meg mertek nyílni. Novákoviczné Tóth Ica versét Tarnócziné Barabás Irén ismertette.

Elámultak Ilka Gábor miniatúr szobrán, fényképszerűen kinagyítva még jobban látszottak a legapróbb részletek is. Gábor kiváló pedagógiai érzéssel beszélt az emberek lelki világáról, esetleges befolyásolhatóságáról. Egy másik szobor kézről kézre járt, megtapogathatták.

Temesi Éva: Monodráma c. versét Somfai István olvasta fel.

Természetesen József Attila nem maradhat ki ilyen jeles napon. A Sok gondom közt c. versét az IRKA-klub vezetője mondta el.

Daróci Lajosné
klubvezető

KAJTÁR LÁSZLÓ: HAZAJÖTTEM

Ezzel a címmel nyílt a képzőművész önálló festménykiállítása a Parkvárosi Községi Házban.

A rövid interjú során elmondta Somfai Istvánnak, a Poly-Art elnökének kérdéseire:

hogyan emigrált Kolozsvárról Svédországba, ahol évtizedeket töltött – főleg gyógypedagógusként dolgozott, de voltak színházi megbízatásai, szcenikai feladatai is.

Hazavágyott. A szülőföldet, az anyanyelv hiányát nem pótolta a kiegyensúlyozott anyagi jólét sem. Mégse Erdélybe tért vissza, hanem Érdet választotta egyik rokonuk tanácsára.

Majd a képek témájára, a különféle stílusra, műfajra terelődik a szó. A képzőművészetnek csaknem minden ágát kipróbálta: vannak grafikai, kerámiai, ötvösmunkái, rézdomborművei, linó- és fametszetei, foglalkozott textilfestéssel...

Már külföldön több országban is népszerűséget szerzett, kiállításokra hívták, ott is kitűnt alkotói és szervező egyénisége. Hazatérve folytatta karitatív felajánlásait, adományozó tulajdonságainak mi is tanúi lehettünk nem egyszer. Most ő kapott egy különleges ajándékot: Móczár Csaba meglepte őt egy Magyarországot formázó fatáblával. A különössége az, hogy a Balaton helyére Svédországot rajzolta. A forma, az arányok meglepik, de el is gondolkodtatják a szemlélőt.

Az IRKA-versek mindegyike remekül illett a tárlat eszmeiségéhez. A meglepetést Fazekas Major Gizike jelentette, aki a kincses Erdélyből Battára települt, és csaknem minden művében olthatatlan vágyakozást fejez ki az elhagyott szülőföld szépsége, gazdagsága után, s az eltűnt boldog időszakról örök sóvárgással ír...

Majorné Bániczki Julika részletesen elemezte a hófehér falakra kitett képeket: Laci elvitte magával Erdélyt, ahogy Mikes Kelemen:

„Úgy szeretem már Rodostót, hogy soha el nem felejtetem Zágont”... Megjelennek a régmúlt idők képei, a harmónia, a szépség elemei, Erdély kicsi kunyhói és a nagyvárosi fények, színek, illatok, érzések...

Aztán valami történt.

Katarzis? Az érzelmek kicsordulása? Vagy csak a könnyneké?

„Hull a hó a kéklő hegyeken” – énekelte Sziget Eszter, de már Varga Zoli zongorájának első hangjainál csillogni kezdtek a szemek. Lázás kotorászás – nem mindenki számított arra, hogy a zsebkendő kéznél legyen.

Bíró András énekelt verse, az Őrzöm a tüzet, már máskor is megremegtette a lelkünket. Nemcsak a költő születésnapjára gondolhattunk. A közelgő anyák napja tiszteletére pedig:

„A régi ház körül öregszik minden...” – lesütött szemek, szipogások, majd a vastaps.

Felejthetetlen élmény volt.

Daróci Lajosné
klubvezető

KULTURÁLIS MOZAIK (2.)

Ezzel a címmel kapcsolódott hat ÉRDIKUM rendezvénye tavaly az Érdi Napokhoz. Idei szándékunk: a Helyi Értéktár egy-egy büszkesége kapjon helyet az IRKA hasábjain is.

SZIRMOK VÁROSI ÉS PEDAGÓGUS NŐI KAR

A kórus 1984-ben alakult Szabóné Bozóki Flóra vezetésével, aki a város jó hangú óvónőit, tanárnőit gyűjtötte össze.

Már 1985-ben minősítő hangversenyen vettek részt, azonnal arany fokozatot kaptak. 1988-tól bővült a létszám nem pedagógus foglalkozású tagokkal, akkor vették fel a jelenlegi nevet.

Széles a repertoárjuk: a középkortól napjaink magyar zeneszerzőiig mindenféle női kórusművet énekelnek. Olyan művel is dicsekedhetnek, melyet Karai József kifejezetten ennek a kórusnak és karnagyuknak ajánlva írt, Csuka Zoltán: Esti harang című versének megzenésítésével.

Énekelnek városi rendezvényeken, kiállításokon, jótekonysági koncerteken, szoboravatáson, különféle ünnepélyeken, adventi és karácsonyi koncerteket adnak. A helyszínek között megtaláljuk a Zeneakadémiát, hazánk legkülönbözőbb városait.

Külföldön is többször felléptek, vannak hazai és határon túli testvérkórusi és testvérvárosi kapcsolataik. A kerek évfordulókat közösen ünneplik Érd kórusaival.

Állandó a megmérettetés: évente részt vesznek az Országos Pedagógus Kórustalálkozón – rangot jelent, hogy kiváló felkészültségű kórusokkal mérhetik össze tudásukat. Szabóné Bozóki Flóra 25 éves karnagyi munka után biztos és tehetséges kezekre bízta a vezetést: Gáborné Harmath Alizra, aki 2010-től 2016-ig vezette a kórust.

2016 szeptemberétől Stiblo Anna vezetésével folytatják a munkát.

A kórus 32 éve működik a tagok és a kórusvezetők kitartó, színvonalas szerepléseket biztosító munkájának, a város önkormányzatának és támogatóik hozzájárulásának köszönhetően.

Közösségüket az éneklés szeretete, öröme tartja össze, a próbákon kívül pedig az egymáshoz fűződő barátság.

Ez adja számukra a legfőbb értéket.

Mottójuk:

„Aki zenével indul az életbe, be-aranyozza minden későbbi tevékenységét, az életnek olyan kincsét kapja ezzel, amely átsegíti sok bajon. A zene tápláló, vigasztaló elixír, és az élet szépségét, s ami benne érték, azt mind meghatványozza.”

(Kodály Zoltán)

Honlapjuk: szirmoknoikar.hupont.hu

VIRTUÁLISBÓL VALÓSÁGOS

Az irodalmat igazán kedvelőket nem tántorította el semmi és senki: se Bagdy Emőke teltházat vonzó előadása, se a KÉK-tagok külön kiállítása a BKK-ban. Úgy tűnik, a mi közönségünk hűségesen kitart.

Két virtuális IRKA-tagunk, Dylan D. Tides (polgári nevén Balázs Zsolt) és Pálfi Nándor volt a vendégünk. Mindketten 2015 óta tartoznak hozzánk, az országos meghirdetésű Remény c. vers- és prózaíró-pályázaton tunk ki tehetségükkel.

Dylan Sopronból érkezett: sokoldalú tevékenységi körét a mi Poly-Art-elnökünk, Somfai István mutatta be. Különleges bája volt a beszélgetésnek, hogy ő is akkor látta először ezt kedves, szimpatikus fiatalembert, aki régóta publikál más folyóiratokban is, természetfilmek narratív hangja, különböző pályázatok rangos díjait nyeri el...

Vendégünk elmondta, hogyan szeretett bele Csuka Zoltán munkásságába, rengeteget olvasott róla, a végén pedig megnyerte tavalyi pályázatunkat, a Jószomszédság címűt. Most hogy végre Érden lehetett, természetesen érdekelték a helyi nevezetességek, a regék, mondák, a történelmi események, de a Napház és a költő-műfordító nevét viselő könyvtár megtekintése volt az elsődleges.

Kis családja is éppolyan szerethető, mint ő maga.

Pálfi Nándor a maga hamvasságával (mindössze 22 éves!) nem ismeretlen már számunkra, kétszer is járt nálunk, hiszen Gödöllő sokkal közelebb van. Mindig azt mondja, megtiszteltetés, hogy meghívjuk, pedig mi hajolunk meg az ő tehetsége előtt. A Múltidéző levél c. írása, mellyel fődíjas lett a Gyöngy és göröngy elnevezésű pályázatunkon, olyan magas szintű irodalmi műalkotás, hogy a klasszikus nagyok közül is bárki boldogan magáénak vallaná.

Dylan pedig olyan szinten tud balladákat írni, hogy Arany János örömét lenné bennük.

Nándi beszélgető partnere is vendég volt: Sztrehovszki Dalma profi módon irányított, mintha nem is ez lett volna az első alkalma ilyen szerepben.

Szinte tapintható volt a közönség pozitív reakciója: a komoly bemutatkozásokba bekerült némi humor, a nevetgélés azt mutatta, hogy értjük a rejtett poénokat is.

Műsorunk nagy meglepetést jelentett a két vendégnek: a műveket, a verseket többféle módszerrel hoztuk közelebb a hallgatósághoz.

Egy ígéretes tehetség zongorázott: Gerendás Roland, az Érdligeti Általános Iskola 6. osztályos tanulója, Csajkovszkij- és Schubert-darabot játszott. Nem udvariasságból kapott nagy tapsot.

Szigeti Eszter és Varga Zoltán pedig (ahogy mostanában szokták) megzenésítették a két alkotó egy-egy versét: bársonyosan, dallamosan, nem giccsesen, de szívhez szólóan...

Leírhatatlan volt a kezdeti döbbenet, aztán a meghatódottság...

Ez a cél: öröm legyen, életre szóló élmény legyen az ünnepeltnek.

Királynői helyzetben vagyok: olyan előadóművészeim vannak, akik nem ismernek váratlan helyzeteket, és tökéletesen tolmácsolják a rájuk bízott műalkotásokat – nem is lehetek eléggé hálás érte.

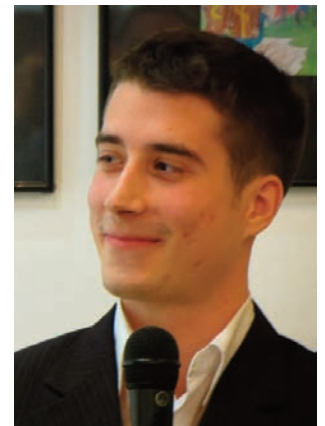
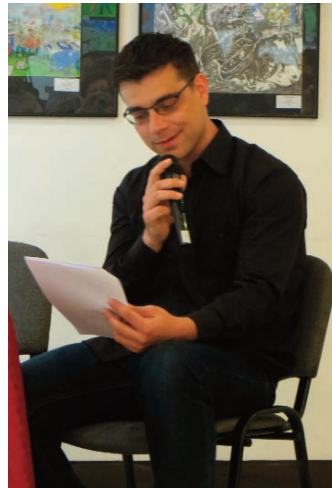
Végzetül:

A Cédus Művészeti Alapítvány által meghirdetett RÓZSA tematikus haikupályázatra több mint 300 szerző jelentkezett. Közlésre száznak a munkáit válogatták ki, közülük hatan az IRKA-kör tagjai(!!!): hárman valóságosak: Barabás Irén, Habos László és Kreischer Kornélia, hárman pedig virtuálisak: Barna Júlia (Hajdúdorog), Szigetvári Zsófia Petra (Budapest, a felnőttek között egy 8. osztályos!) és Zentai Eta (Budapest).

Ígérik: a publikálást a Napút c. folyóirat áprilisi számában olvashatjuk.

Valamit mégis jól csinálhatunk mi itt Érden, amikor részrehajlás nélkül emeljük ki a műveket és tehetséges írójukat.

Daróci Lajosné
klubvezető

POLY-ART – TAVASZI PÓDIUMEST

Ládi Vera bronzkori kavicsolt kerámiai kellemes oldalteret biztosítanak a Csuka Zoltán Városi Könyvtárban. A zenész Pesznyák Dávid (VMG-diák), akinek könnyed (erősítő nélküli), lágy gitárjátékát élvezhettük.

Majd Somfai István, a Poly-Art elnöke bemutatja Hangyássy Zsuzsát. Nemrégiben volt kiállítása a Parkvárosi Közösségi Házban, most a falakról már ismerős képek néznek le ránk, de talán nemcsak az alkotásai érdekesek ennek a szimpatikus, autodidakta festőnek, hanem az egyénisége is.

A gyerekkor állomásaival kezdi: költözködések, iskolák, rajztanulás... Majd választania kellett a megélhetés (kémia) és a művészet között. Százhalombatta jelentette a jövőt, a családot – míg megteremtette, eltelt néhány évtized.

Ebben a felkavaró, gonoszszággal teli világban ő a megnyugvást, a szépséget keresi és festi le. Örül a befogadó közösségnek, ugyanakkor megfigyelhető: amikor Zsuzsa szabadon beszél a tájról, a pipacsmezőkről, a lovakról, felpezsdül, egészen megélné, csillog a szeme.

Kósa Márta az irodalmi szekciót képviseli, vele Vikár János (VMG-tanár), régi rajongója beszélget. Az első évek viszontagságainak taglalásakor még mindig átsüt Márta hangján a keserűség: „Apám folyton elkövetett valami szörnyűséges és megbocsáthatatlan hibát: vagy adott valakinek egy Bibliát, vagy elment templomba...” Meg is büntették érte példamutatóan.

Az állam bűne ma is megbocsáthatatlan, bele is rokkant a család.

Aztán az egész életet kitöltő hivatásra, az óvónői munkára terelődik a szó. Márta élvezetesen beszél róla, hogyan kötötte le különféle izgalmas mesékkal a nehéz sorsú gyerekeket.

János nagy szakértelemmel részletezi a versek témáját, majd a kifejezőeszközöket, végül a formát: meg is mutatja kinagyítva a közönségnek a jellegzetesen középre záródó versformát.

Részletezik még a festői szépségű kilátást, amelyet a hálószobából csodálhat minden nap, aztán hallhatunk is néhány szemelvényt a hatalmas versgyűjteményből.

Barátnője, Feir Krisztina előadása telitalálat: tökéletesen érzékelteti a színeket, zamatokat, illatokat. Szemléletes, érzékletes, ahogyan felolvas.

Meg kell küzdenie, hogy pontosan azt fejezze ki pengeélesen, amit átél – vallja Márta az alkotás folyamatáról. Ha kötetben jelennének meg ezek a versek, az teljes lemeztelenítése az alkotónak, még nem tudja rászáni magát – mondja.

Ez minden költőre igaz.

Ugyanakkor minden IRKA- és Poly-Art-kötetben fellelhetők ezek a versek, minden jelentős pályázaton díjnyertesek, mert a szerző különleges szóalkotásai, egyedi és utánozhatatlan költői képei, zeneiségük kiemelkedő. Szenvedélyes hangja nem simul a közepszerű átlagos megfogalmazásba, az érzelmek gazdag skálája, különösen a sóvárgás: szív- és lélekfájdító.

A jelenről szólnak ezek a versek, de bennük van a múlt, amelyet cipelünk magunkkal.

„...bárhon is vagy örök szerelemmel tenyerembe simítalak...”

Daróci Lajosné
klubvezető

A FECSKEPALOTÁBAN

Néha van, hogy az ember megállítaná az időt. De ha a Poly-Arttal tölti azt az időt, akkor nem néha. Ilyesmit éreztünk a Fecskepalotában töltött közös hétvégén.

Az illető rekreációs üdülő a nyugalom szigete a Vértes lágý öln.

Honlapja (fecskepalota.hu) minden szükséges információt elmond az érdeklődőnek, de az csak zengő cimbalom: az a mélységes szeretet nincs benne, ahogy vezetője, Orbán Péter (a vidéki gyogyepedagógiai tanár, aki társadalmi célokért dolgozik) bemutatja az épületet: költői nevének eredetét, a segítő közösségek összefogásának erejét, amikor az építkezésről volt szó. Több ezer ember dolgozott érte, lelkesen, szeretettel, összefogásból, hogy teret adjanak a jó szándéknak.

„Tedd a tenyeredbe a szívedet, aztán tedd a szívedre a tenyeredet” – vallja.

Ezt a szellemet érezzük mindenütt.

A berendezés, az ellátottság (kívül-belül) még a legkényesebb igényt is kielégíti: a szobákhoz (2-3-4 ágysak) tartozik külön fürdő (akadálymentesítés még itt is), van társalgó, ebédlő, tornaszoba, kint pedig az ellazulásra alkalmas kert – hintákkal, padokkal, bográcslásra való helyekkel...

Bent pedig a mosolygós, segítőkész munkatársak. Béke van, senki nem siet, nem ideges.

Mennyei az étel, jaj annak, aki éppen fogyókúrázik: a leves szabadtűzön fő amforákban (!), és ilyen isteni, kemencében sült pogácsát, kakaós csigát, barackos kiflit is csak ritkán kap a halandó...

A táj gyönyörű, lankás és meredek hegyoldalak, tavasz lévén sok virág, rügyező fák, bokrok.

Jól kitáblázott turistautak, szinte el se lehet tévedni... Szinte.

Az egykori bauxitbánya ma már múzeum, a tárlatvezető a múltban itt görnyedt a csilléknél, így aztán autentikus a történelemi ismertető.

A Grand Canyonhoz hasonló környék pedig ezer színű, a bauxit vörösétől a márga sárgájáig minden árnyalat megtalálható, még Barbie-rózsaszín is. Mintha a természet, a Föld megbocsátotta volna az ember kegyetlenkedését, elvarázsolta a külszíni fejtés okozta sebeket. Tanösvény, táblamagyarázat segíti a tájékozatlan turistát, mitől tűnik ilyen hullámszónak a dombos vidék. El is vagyunk büvölve, minden méterét fényképezni kell.

Vacsora előtt még adózunk Arany János emlékének, születésének 200. évfordulója alkalmából: a kvíz, a totó, a felolvasott szemelvények inkább a szórakozást segítik, mint a vizsgáztatást. Mindenki kap jutalmat.

Aztán sor kerülhet az Ilka-ikrek születésnapjára is, a tűzijátékos torta kérdőjel-gyertyájának elfújására, Irén és Gábor névnapjára, Eszter és Zoli művészi színvonalú előadására, majd a spontán közös éneklésre – gitár- és zongorakísérettel.

A Tanár úr és az ő „száraz fája” sem ismeretlen, de megunhatatlan: kimeríthetetlenül gazdag a repertoár. Ha sztorizni kell, ő abban is utolérhetetlen és utánozhatatlan, már fáj az arcunk a sok nevetéstől.

Eszter meg mindenre tud egy dalt: köszöntésre, búcsúzásra, az érzelmek ezer árnyalatára a szomorúságtól a harsány hahotáig.

Milyen igaz, hogy ilyenkor új oldalunkról is megismerhetjük egymást: ki hitte volna, hogy a mindig komoly Zolinak végtelenül egészséges humorérzéke van, és úgy tud nevetni, hogy a válla rázkódik belé. Így meg ragályos.

De nem is lehet komolynak maradni ilyen társaságban. Ha mégis, akkor az ünnepi meghatódottság, elérékenyülés miatt...

„Visszajövök festeni” – mondja Irénke.

Túlsordulnak az érzelmek, nehéz elaludni egy ilyen este után.

Csak az ismétlés ígérete vigasztaló.

Daróci Lajosné
klubvezető

A madarak és fák napja alkalmából meghirdetett NyitniKÉK c. pályázat eredményhirdetése

Fődíj:

Kósa Márta (vers: Fényjelek, Tavasz, próza: Csóka)

Próza:

1. Kovács F. István (Móric)
2. Szabó Ilona Valéria (A Tölgyes életéből)
3. Szigetvári Zsófia Petra (Nyugalom 1.,2., Tavasz)

Vers:

Aranyminősítés:

Habos László (Az erdő szimfóniája)

Dylan D. Tides (Románc)

Móczár Csaba (Haikuk)

Petrik István (A természet mosolya)

Ezüstminősítés:

Nagy-Rakita Melinda (Tavasz-himnusz)

Tarnócziné Barabás Irén (Ébred az erdő)

Barna Júlia (Színek, hangok, illatok,

A tavasz meglepetései)

Mihály Csilla (Zápor, Hömpölygő május)

Lukács Mária (Fáj-dalom, Örökzöld)

Nívódíj:

Pálfi Nándor (Levelek a szélben)

Elismerő oklevél:

Kreischer Nelly (Nyitnikék)

Fazekas Major Gizella (Tavaszra várunk, Tavasz)

Molnárné Boda Mária (Tavaszköszöntő)

Gani Zsuzsa (Érzem a lelked)

Schmidt Gyöngyi (Fakopács, Gólyamadár, Almafa,

A veréb)

A díjakat felajánló művészek:

Benkóczy Péter

Együd Károly

Szekér Gizi

Tóth Károly

AZ OMNYE VENDÉGEI VOLTUNK

Az Olajipari Műszaki Nyugdíjasok Egyesülete bemutatkozásra hívta az IRKA-klubot a százhalombattai Zenálkó Etel Óvárosi Közösségi Házba.

Somfai István, a Poly-Art elnöke röviden felvezette az alapítvány történetét, és bár nem voltak velünk a KÉK-ek, úgy teljes a világunk, hogy róluk is essen szó. Egy kisebb csapat képviselte az irodalomkedvelőket, akik szembeültek a közönséggel, elmondták, mi az érdeklődésük, a civil foglalkozásuk, alkotói módszereik, témáik, beszéltek díjaikról, köteteikről, és fel is olvastak egy-két jellemző írásukat.

Jó keresztmetszetet kapott a hallgatóság, akik pissenés nélkül, nagy érdeklődéssel hallgattak bennünket: a komoly, drámai művekre éppúgy figyeltek, mint a humoros, szellemes stílusra.

Olyan szeretettel fogadtak bennünket, mintha régóta barátok lennénk, az előadás után pedig számos kiadványunkkal gyarapították az egyesület könyvtárát.

Összetartó, igényes közösséget ismertünk meg, és arra számítunk: lesz folytatása ennek a kapcsolatnak, látogatjuk egymás műsorait a jövőben. Vannak közös tagjaink, azonos érdeklődési területeink – így nem lesz nehéz.

Daróci Lajosné
klubvezető

Tisztelt Olvasóink!

Ha szeretnének többet megtudni a Poly-Art Alapítványról és az IRKA-körről, látogassanak el honlapunkra.

www.poly-art.hu

Érdi IRKA irodalmi-kulturális folyóirat • Megjelenik negyedévente a Poly-Art Alapítvány támogatásával • Felelős szerkesztő: Daróci Lajosné, tördelőszerkesztő: Habos László • A szerkesztőség levélcíme: Szepes Gyula Művelődési Központ 2030 Érd, Alsó u. 9. • E-mail: dalane@freemail.hu, haboslaci@freemail.hu • IRKA-logó: Mezőfi Virág • Nyomdai munkák: Progresso Print Kft. • Kiadja a Szepes Gyula Művelődési Központ • ISSN:2062-8048

TARTALOM

Számvetés VI. (Daróci Lajosné) 1

Verseik:

Lukács Mária, Molnárné Boda Mária,
†Varga Imre Lajos, Tormássy Erzsébet 2
Kósa Márta, Dylan D. Tides, Böhm András,
Nagy-Rakita Melinda 3
Tarnócziné Barabás Irén, †Májer József
Rendik Zsuzsa 4
VV V L [^ N []], Kreischer Nelly, †Jáki Ferenc 5
Kissné Matkó Gabriella, Habos László, Sall Margit,
Gani Zsuzsanna 6
Ludwig Géza, Petrik István, Wegenast Róbert,
Fazekas Major Gizella 7
†Novákovicsné Tóth Ica, Karácsony István 8
Barna Júlia, Péter Éva Erika,
Szabó Aida (Jampa drolma), Temesi Éva 9
Kovács F. István, Móczár Csaba, Schmidt Gyöngyi,
Tóth Mária, Szabó Imre 10
Beck Zoltán, Dr. Szedresi István, Pálfi Nándor 11
†Bíró András, †Szabó Gábor 12

Diákirók:

Sápi Luca, Cserni András,
Szigetvári Zsófia Petra, Szatmári Kristóf 13

Haiku-oldal

Prózák:

Kovács F. István: Jégverem 15
Kárász Tamás: Ajtó kinyitása, becsukása 16
Nagy-Rakita Melinda: Miért? 17
Solti Gyöngyi: Szabadidő 18
Szabó I. Valéria: Együtt spórolunk 19
Pergel Antal: Szuszogó 20
Rendik Zsuzsa: „Sárga veszedelem” 21
Molnárné Boda Mária: Game over 22
Daróci Lajosné: Nincs meg... 23
Kreischer Nelly: Gondolatok Habos L.: Időtörés... 24

Bemutakozás:

Lukács Mária, Molnárné Boda Mária 25
Trombitásné Gombos Mária, Trombitás József 26

KÉK-oldal

Érdikumok

SzirmokVárosi és Pedagógus Női Kar 28

Beszámolók:

Virtuálisból valóságos,
Poly-Art tavaszi pódiumest (Daróci Lajosné) 29
Fecskepalotában (Daróci Lajosné) 30
NyitniKÉK (Daróci Lajosné) 31
Az OMNYE vendégei voltunk (Daróci Lajosné) 32

Illusztrációk:

Trombitásné Gombos Mária 2,3,5,7,8,12,16,19,22
Trombitás József 4,6,9,10,12,17,20,21